

PLANUL NAȚIONAL DE ACȚIUNI ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI PENTRU ANII 2011-2014

PARTEA I

Capitolul I

Considerații generale

Drepturile și libertățile fundamentale ale omului sînt prerogative conferite de dreptul național și recunoscute de dreptul internațional fiecărui individ, în raporturile sale cu comunitatea și cu statul, ce dau expresie unor valori sociale fundamentale și care au drept scop satisfacerea esențialelor necesități umane și a unor aspirații legitime, în contextul economico-social, politic, cultural și istoric al societății.

Protecția drepturilor omului, prin instrumente juridice de transpunere a acestor drepturi în prevederi legale, a devenit un imperativ și pentru Republica Moldova, care după declararea suveranității și independenței a ratificat numeroase documente cu vocație universală în domeniul drepturilor omului, deschizînd calea spre un sistem de protecție internațională a drepturilor omului. Sînt relevante următoarele documente internaționale care consacră drepturile omului: Declarația universală a drepturilor omului, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, Convenția cu privire la drepturile copilului etc.

Avînd în vedere că instrumentele juridice internaționale prescriu standarde minime de protecție a drepturilor omului, aceasta nu împiedică statul să reglementeze mai larg unele drepturi sau libertăți.

Situația drepturilor omului în Republica Moldova a înregistrat în ultimii ani o evoluție demnă de remarcat la capitolul dezvoltării cadrului normativ, însă asigurarea respectării efective a drepturilor omului rămîne a fi o provocare ce solicită eforturi considerabile. Respectul pentru drepturile omului este o componentă esențială și, totodată, o condiție indispensabilă a unei dezvoltări trainice. Astfel, problematica drepturilor omului se află în atenția opiniei publice mondiale, reprezentînd și una din principalele preocupări ale guvernării.

Pentru edificarea unei veritabile societăți bazate pe principii democratice, unde demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane constituie valori supreme, statul, în calitate de promotor al acestor valori, are

legitimitatea și obligația de a întreprinde măsuri constructive destinate consolidării protecției drepturilor omului pentru prosperarea întregii societăți.

Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului (în continuare – Planul de acțiuni) reprezintă un instrument național care reproduce politica statului de fortificare a protecției drepturilor omului. Importanța fundamentală a problemei drepturilor omului, precum și diversitatea acestora a condiționat antrenarea plenară în procesul de elaborare a acestui document de politici atât a autorităților administrației publice, cât și a reprezentanților societății civile.

Planul de acțiuni, avînd statutul unui document de programare, trasează sarcini concrete pe un termen determinat. Concomitent, acțiunile consacrate sporirii protecției drepturilor omului nu pot fi considerate măsuri temporare, dar părți componente ale unui proces continuu, caracterizat printr-o abordare coordonată și participativă a tuturor actorilor responsabili de asigurarea respectării drepturilor omului și beneficiari ai acestor drepturi. Identificînd realitățile în domeniu și axîndu-se pe aspectele vulnerabile, care necesită reabilitare, Planul de acțiuni lansează soluții pentru ameliorarea situației în domeniul drepturilor omului și aspiră spre producerea unor schimbări pozitive.

Capitolul II

Situația actuală în domeniul drepturilor omului

De la data intrării în vigoare pentru Republica Moldova a Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (12 septembrie 1997) și pînă în prezent, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat 186 hotărîri, dintre care 168 hotărîri de constatare a unei încălcări a prevederilor Convenției, 6 hotărîri asupra satisfacerii echitabile, 8 hotărîri prin care au fost radiate cererile de pe rol, 2 hotărîri pronunțate asupra aceleiași cereri, 1 hotărîre privind constatarea lipsei încălcării unui drept garantat de Convenție, 114 decizii de radiere a cererilor de pe rol și 26 decizii de inadmisibilitate a cererilor.

În esență, hotărîrile Curții Europene a Drepturilor Omului *versus* Republica Moldova constată încălcarea de către autoritățile naționale a următoarelor drepturi și libertăți garantate de Convenție: dreptul la un proces echitabil; dreptul la libertate și siguranță; dreptul de a nu fi supus torturii; dreptul la un recurs efectiv; libertatea de exprimare; dreptul de a sesiza Curtea; dreptul la protecția proprietății; dreptul la respectarea vieții private și de familie; libertatea de gîndire și conștiință; libertatea de asociere.

Hotărîrile pronunțate de Curtea Europeană în privința Republicii Moldova au vizat în principal: neexecutarea hotărîrilor judecătorești sau durata excesivă a procedurilor judiciare; admiterea cererilor depuse în instanțe peste termen; casarea neregulamentară a hotărîrilor judecătorești; emiterea de hotărîri vădit nefondate; arestul și deținerea în arest fără un mandat valabil sau motivat; persecutarea

reclamanților; aplicarea torturii; condițiile inadecvate de detenție; examinarea incorectă a cauzelor privind apărarea onoarei și demnității.

Promovarea și asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului reprezintă o prioritate a statului, apreciate ca instrumente indispensabile care permit fiecărei persoane să-și dezvolte și să-și folosească cât mai eficient calitățile fizice, intelectuale, morale, socio-afective și spirituale.

Ameliorarea situației în domeniul drepturilor omului constituie un deziderat și o obligație continuă, ce implică întreprinderea unor măsuri de ordin legislativ și organizatorico-practice. Analiza situației curente în domeniul drepturilor omului denotă o ascensiune a legislației naționale destinată consolidării drepturilor consacrate și constituirii unor noi libertăți. Carențe se înregistrează la transpunerea în viață a reformelor și legilor adoptate, al căror obiect de reglementare constituie asigurarea protecției drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Sarcina consolidării și sporirii protecției drepturilor omului, incontestabil, aparține statului. Pentru oferirea unor soluții conforme situației existente în domeniul drepturilor omului, este necesară identificarea problemelor pertinente în domeniul vizat, a cauzelor apariției acestora, formularea politicilor bazate pe practici relevante, precum și a unor remedii eficiente în contextul societății noastre.

1. Instrumente juridice internaționale în domeniul drepturilor omului

Recunoașterea și consacrarea drepturilor omului prin documente internaționale a avut o influență benefică asupra legislației interne a statului în sensul contribuției la afirmarea respectului față de drepturile omului și perfecționării legislației naționale. Prin ratificarea tratatelor internaționale din domeniul drepturilor omului a fost pus fundamentul unui nou sistem juridic și social-politic. Actualmente, se conturează clar tendința statului de a crea acele mecanisme și pîrghii de implementare a unui sistem național de promovare și respectare a drepturilor omului, care se bazează în special pe instrumentele juridice internaționale. În acest context, implementarea instrumentelor juridice internaționale rămîne și în continuare un imperativ al timpului.

2. Accesul la informație, libertatea exprimării și întrunirilor

Libertatea întrunirilor și exprimării, accesul la informație sînt drepturi fundamentale ale omului și baza existenței și dezvoltării unei societăți civile desăvîrșite.

În scopul garantării exercitării libertății întrunirilor, a fost adoptată Legea privind întrunirile, care se încadrează perfect în ansamblul de măsuri prioritare, orientate spre asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind apreciată ca un progres în instituirea unui cadru juridic favorabil pentru exercitarea libertății întrunirilor pașnice în Republica Moldova.

Totodată, desfășurarea liberă a întrunirilor este afectată uneori de mai mulți factori care, în ultimă instanță, generează limitări aduse exercițiului acestui drept fundamental de către individ. Se atestă neajunsuri care urmează a fi înlăturate prin

efortul comun al tuturor actorilor implicați – factori de decizie și societatea civilă. Redresarea situației actuale ar fi posibilă pe calea extinderii dialogului constructiv dintre autorități și societatea civilă, schimbului de păreri, identificării soluțiilor optime și realizării programelor comune care, concomitent, ar influența benefic și gradul de maturitate al comunității.

Libertatea exprimării, ca element indispensabil al unei democrații autentice, presupune, în primul rând, libertatea de a exprima păreri alternative. Libertatea presei a continuat să fie în vizorul organismelor internaționale și al societății civile. În acest context, Republica Moldova trebuie să întreprindă pași decisivi pentru realizarea integrală a angajamentelor asumate față de organismele internaționale la capitolul asigurarea respectării libertății presei și libertății de exprimare.

Reglementarea deficitară a procesului decizional, cunoștințele insuficiente și nivelul scăzut al încrederii cetățenilor în rolul și importanța actelor normative, pasivitatea la aplicarea și executarea lor în practică au condiționat stabilirea unor principii și modalități de asigurare a transparenței decizionale în cadrul autorităților publice și crearea, prin Legea privind transparența în procesul decizional, a unui mecanism viabil de implicare a cetățenilor și organizațiilor acestora la elaborarea și adoptarea deciziilor. Astfel, consolidarea statului democratic modern bazat pe supremația legii și respectarea drepturilor omului va fi asigurată prin sporirea continuă a gradului de transparență a deciziilor politice și actelor administrative, creșterea culturii de cooperare cu societatea civilă și promovarea reformelor menite să sporească încrederea populației în autoritățile publice.

3. Justiția și sistemul organelor de stat pentru protecția drepturilor omului

Consolidarea sistemului judecătoresc prin asigurarea independenței, imparțialității, credibilității și eficienței acestuia reprezintă o condiție indispensabilă pentru supremația legii. Măsurile necesare pentru modernizarea și eficientizarea sistemului judecătoresc trebuie să conducă nu doar la funcționarea eficientă a acestuia, dar și la aplicarea echitabilă în practică a cadrului normativ.

Adoptarea Legii privind asistența juridică garantată de stat constituie o premisă pentru diminuarea impedimentelor economico-financiare la realizarea accesului la justiție și crearea condițiilor favorabile pentru protejarea dreptului la un proces echitabil, asigurând accesul liber și egal la asistență juridică garantată de stat.

Este marcantă dezvoltarea alternativelor la soluționarea litigiilor judiciare, prin mediere și arbitraj, precum și dezvoltarea alternativelor la detenție și diminuarea populației în locurile de detenție, prin crearea instituției probațiunii.

În pofida faptului că în ultimii ani în Republica Moldova au fost înregistrate progrese în procesul de ajustare a legislației naționale la standardele internaționale, inclusiv în domeniul drepturilor omului și libertăților fundamentale, de evoluție a instituțiilor democratice, de consolidare a sistemului judecătoresc, se constată existența unor factori obiectivi și subiectivi care generează încălcarea drepturilor și libertăților omului și pronunțarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a

unor hotărâri prin care constată încălcarea de către Republica Moldova a Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fapt ce afectează imaginea țării pe plan internațional.

Durata excesivă a procedurilor, motivarea insuficientă a hotărârilor judecătorești, practica judiciară neuniformă, citarea necorespunzătoare, încălcarea securității raporturilor juridice și tergiversarea nejustificată a cauzelor sînt unele din deficiențele cu care se confruntă sistemul judiciar. Asigurarea posibilității de a contesta nerespectarea termenului rezonabil în timpul desfășurării procesului în fond poate fi determinantă la accelerarea examinării cauzei penale sau civile, iar obținerea satisfacției echitabile pentru prejudiciul cauzat în legătură cu tergiversarea examinării cauzei, va spori responsabilitatea celor care înfăptuiesc justiția.

4. Dreptul la viață, integritate fizică și psihică

Dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică a persoanei sînt drepturi naturale, inerente ființei umane, care fac parte din categoria inviolabilităților. În pofida acestor constatări, spre regret mai există cazuri cînd aceste drepturi sînt afectate. Republica Moldova continuă să se confrunte cu fenomene sociale negative interconexe care afectează cele mai vulnerabile pături ale populației, cum ar fi tortura și alte tratamente inumane și degradante, violența în familie, traficul de ființe umane.

Deși în ultimii ani se atestă anumite îmbunătățiri, problemele principale din instituțiile care asigură detenția persoanelor rămîn aceleași: popularea celulelor, condițiile sanitaro-igienice, calitatea asistenței medicale și a alimentației.

În timp ce se întreprind măsuri direcționate spre înlăturarea dificultăților ce țin de suportul financiar, alte probleme depind de factorul uman – asigurarea drepturilor procesuale ale deținuților, instruirea personalului instituțiilor care asigură detenția persoanelor, crearea condițiilor de schimbare în bine a atitudinii față de deținuți.

Avînd în vedere că respectarea și ocrotirea integrității fizice și psihice a persoanei constituie o îndatorire primordială a statului, iar cele mai vulnerabile și expuse riscului de maltratare sînt persoanele private de libertate, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind controlul civil asupra respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor, oferind asociațiilor obștești în domeniu dreptul de a evalua gradul de respectare a drepturilor persoanelor private de libertate, condițiile de detenție și tratamentul deținuților.

O atenție sporită urmează a fi acordată procesului de resocializare a deținuților. Luînd în considerare importanța pe care o are educația în dezvoltarea individului și conștientizînd faptul că un procent mare de deținuți nu cunosc decît puține experiențe educaționale eficiente, iar educația în penitenciar este un mijloc important de facilitare a revenirii acestora în societate, este necesar să se asigure accesul la educație tuturor deținuților, incluzînd educația de bază, formarea profesională, activitățile de creație și culturale, ținîndu-se cont de vîrsta acestora, de mediul lor social, economic și cultural.

Necesitatea eradicării flagelului torturii a impulsionat implicarea societății civile în procesul monitorizării locurilor de detenție, fiind creat mecanismul național pentru prevenirea torturii din avocatul parlamentar și consiliul consultativ de pe lângă Centrul pentru Drepturile Omului.

În vederea promovării, respectării și garantării drepturilor persoanelor afectate de violența în familie, dezvoltării fiecărui membru al familiei într-un mediu lipsit de violență, este necesară consolidarea cadrului instituțional al sistemului de servicii sociale destinate prevenirii și combaterii violenței în familie. Prevenirea violenței prin măsuri active și prin implicarea tuturor actorilor sociali constituie unul dintre dezideratele actualei politici.

Traficul de ființe umane reprezintă o violare a drepturilor omului și o atingere adusă demnității și integrității ființei umane. La etapa actuală, traficul de ființe umane se prezintă drept una dintre cele mai stringente probleme. Anual se înregistrează peste 300 de cazuri de trafic de ființe umane. Eforturile statului urmează a fi îndreptate spre protejarea și reintegrarea victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane prin acordarea serviciilor de protecție și asistență.

Deși, pe parcursul ultimilor ani, cadrul legislativ necesar pentru prevenirea și combaterea acestor fenomene a fost îmbunătățit prin adoptarea unor legi de bază privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, prin amendarea Legii cu privire la avocații parlamentari, etc., pentru aplicarea eficientă a acestor legi se impune consolidarea în continuare a mecanismelor de implementare.

5. Educație

În prezent, societatea se confruntă cu o criză de valori morale. Redresarea stării actuale nu va fi posibilă fără ridicarea culturii generale a persoanei, educarea individului în spiritul toleranței, bunăvoinței și respectului reciproc, stimularea interesului pentru cunoașterea drepturilor, libertăților și obligațiilor, precum și a capacităților de apărare a lor. Rolul cel mai important în această privință revine procesului educațional. Unul din obiectivele procesului de educație este dezvoltarea personalității tinerilor. De la vîrstă fragedă aceștia urmează să însușească noțiuni valorice care să le educe sentimentul civic în condițiile societății democratice, ce presupune un comportament efectiv și responsabil în viața socială. În acest scop, curriculum-ul școlar trebuie să asigure, pe principii de flexibilitate, dar și coerență, formarea competențelor comunicative, gîndirii critice, deprinderilor de viață, interesul cunoașterii și promovării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, pentru cultivarea în rîndurile tînerei generații a calităților generatoare de progrese în democratizarea societății.

Reforme promovate pînă în prezent în sectorul educațional au avut drept scop primordial îmbunătățirea accesului la toate nivelurile de educație și îmbunătățirea calității studiilor. Accesul echitabil este important pentru antrenarea tuturor copiilor și tinerilor în procesul educațional, inclusiv a celor cu cerințe

educaționale speciale, asigurându-le astfel șanse egale la un nivel de viață decent, oportunități adecvate de angajare și participare la viața socială.

6. Munca și condiții prielnice de muncă

Dreptul la muncă, fiind unul dintre drepturile inalienabile ale ființei umane asigură existența și dezvoltarea persoanei. Luînd în considerare faptul că dreptul fundamental la muncă a devenit una din problemele actuale, în prezent garantarea acestui drept trebuie să se concretizeze în reglementarea unor politici de pregătire profesională adaptate la cerințele pieței muncii. Dezvoltarea continuă a resurselor umane de calitate reprezintă o condiție fundamentală pentru asigurarea competitivității economiei și pentru dezvoltarea durabilă pe termen lung. Tendințele negative care se manifestă pe parcursul ultimilor ani denotă un caracter migratoriu al forței de muncă. Aceasta implică costuri sociale în creștere și amenință stagnarea economiei naționale, soluționarea ei devenind astfel o sarcină importantă în sporirea atractivității muncii în țară și în restructurarea sectorului educațional, pentru a asigura pregătirea cadrelor în conformitate cu cerințele pieței muncii.

Avînd în vedere că mai mult de jumătate de milion de cetățeni ai Republicii Moldova au emigrat în alte state cu scopul de a desfășura o activitate provizorie de muncă, este necesară promovarea programelor de stimulare a revenirii celor angajați la muncă peste hotare, precum și continuarea eforturilor de negociere și semnare a acordurilor bilaterale privind protejarea lucrătorilor migranți.

7. Servicii de calitate

Schimbările social-economice, libera circulație a mărfurilor au condus la stabilirea unor relații noi privind oferirea produselor și serviciilor consumatorilor, care se răsfrîng asupra securității vieții și sănătății. În ultimii ani, au avut loc noi schimbări și au apărut noi factori care au influențat contactul consumatorilor cu piața. Dorința și efortul de integrare în spațiul european conduce la necesitatea reglementării relațiilor ce țin de interesele consumatorilor naționali.

Consumatorul, în calitatea sa de purtător al cererii de mărfuri și servicii, joacă un rol important în mecanismul de piață, constituind, în același timp, elementul de referință al tuturor acțiunilor întreprinse atît de producător, cît și de comerciant. Protecția consumatorilor, fiind o componentă de bază a programelor de protecție socială, este destinată asigurării și ameliorării încontinuu a respectării intereselor acestora.

8. Ocrotirea sănătății

Republica Moldova a obținut succese considerabile în ceea ce privește indicatorii esențiali de sănătate, precum diminuarea ratei mortalității infantile și creșterea speranței de viață la naștere. În perioada 2000-2009 s-a constatat o reducere semnificativă a mortalității infantile, de la 18,4 la 1000 născuți vii în anul 2000 la

12,1 la 1000 născuți vii în anul 2009. Speranța de viață la naștere a crescut de la 67,7 în anul 2000 la 69,4 în anul 2009. Cu toate acestea, indicatorii respectivi continuă să fie nefavorabili în raport cu media europeană.

În ultima perioadă s-a îmbunătățit accesul populației la serviciile de sănătate. Aceasta se datorează implementării reformei în medicina primară și introducerii asigurărilor obligatorii de asistență medicală. Deși în ultimii ani acumulările în bugetul public național pentru sănătate au sporit esențial, acestea încă nu asigură necesitățile de servicii medicale de bază ale populației și includerea acestora în schema de asigurare obligatorie de asistență medicală. Mai mult ca atât, posibilitățile materiale diferite ale populației, care se confruntă cu probleme de sănătate, creează impedimente economico-financiare la accesul serviciilor medicale acoperite de asigurarea obligatorie de asistență medicală, urmînd a se crea condiții pentru formarea unui climat echitabil de acces la serviciile în cauză.

Un aspect dramatic este sporirea mortalității populației apte de muncă, fapt ce depășește considerabil indicatorii statelor membre ale Uniunii Europene. Printre factorii principali de risc pentru sănătatea populației țării sînt consumul de alcool, tutun, precum și consumul ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope. Aceste practici au drept consecință afectarea stării de sănătate, cronicizarea maladiilor, invaliditate și mortalitate prematură. În ultimii ani au fost reduse sau chiar stopate programele de informare despre daunele provocate de efectele viciului alcoolului, tutunului și drogurilor asupra persoanei și întregii societăți, deși efectul acestora asupra populației era unul pozitiv.

Sporirea calității serviciilor medicale în vederea asigurării garanțiilor de acces la ocrotirea sănătății cetățenilor constituie un imperativ al timpului. Grija față de sănătatea populației reprezintă un obiectiv de importanță primordială în politica oricărui stat, deoarece sănătatea este valoarea cea mai de preț și componenta indispensabilă a dezvoltării și prosperării sociale. Resursele umane sănătoase, avînd un potențial fizic și intelectual înalt, reprezintă principala sursă a avansării economice și a modernizării țării.

9. Protecție socială

Obligația statului este de a crea un cadru legal care ar permite garantarea unei protecții sociale corespunzătoare. În acest sens, se impune aplicarea de noi mecanisme de protecție socială a categoriilor de populație cu venituri mici, precum și crearea unor servicii sociale de calitate în susținerea grupurilor de persoane aflate în dificultate, toate acestea necesitînd elaborarea cadrului normativ necesar pentru implementarea sistemului integrat de servicii de asistență socială și a standardelor minime de calitate. Dezvoltarea serviciilor sociale comunitare pentru persoanele aflate în situații de risc constituie o prioritate națională, care va contribui la reducerea numărului de persoane în instituțiile sociale și menținerea acestora în comunitate, prin oferirea serviciilor de îngrijire și recuperare fizică și psihologică axate pe model familial.

Reformarea sistemului de protecție socială a persoanelor cu dizabilități presupune modificarea modului de stabilire a invalidității și crearea unor premise de oferire eficientă a mijloacelor de protecție socială. Modificarea conceptuală a sistemului de evaluare a persoanelor cu dizabilități se impune pentru o evaluare mai obiectivă a capacității de muncă, oferindu-se un complex de servicii de reabilitare medicală, socială și profesională.

10. Mediul înconjurător

Starea ecologică din Republica Moldova nu poate fi caracterizată în prezent ca una aptă să ofere omului un mediu de viață sănătos și durabil. Principalele probleme rezultă din impactul negativ al poluării apelor, aerului și solului asupra sănătății.

O deosebită îngrijorare prezintă existența riscurilor pentru resursele acvatice, care au o importanță deosebită pentru viața și sănătatea populației, pentru funcționarea ecosistemelor și care prezintă o condiție indiscutabilă a dezvoltării durabile a economiei țării și securității statului. Resursele de ape subterane nu corespund standardelor și cerințelor de calitate a apei potabile, având o concentrație sporită de substanțe chimice nocive. Se impune întreprinderea unor acțiuni susținute din partea statului pentru redresarea situației și asigurarea dreptului populației la apă potabilă de calitate.

Efectele negative în raport cu mediul ambiant și sănătatea populației, provocate de gestionarea inadecvată a substanțelor chimice în diverse sectoare ale economiei, trezesc în ultimii ani îngrijorări tot mai serioase la scară globală. Este extrem de necesară intervenția statului pentru implementarea unui sistem de control al conținutului de poluanți organici persistenți în componentele mediului, cu determinarea concentrațiilor maximum admisibile, precum și minimizarea impactului acestor poluanți asupra mediului înconjurător și sănătății umane, prin implementarea unui sistem de gestiune care ar servi drept bază și model operațional pentru extinderea și dezvoltarea continuă a sistemului de management ecologic al substanțelor chimice în Moldova.

11. Prevenirea și combaterea discriminării

Principiul nediscriminării reprezintă un pilon important al politicii sociale comunitare, iar egalitatea oportunităților reprezintă cadrul necesar pentru realizarea politicii sociale la nivel statal și european. Existența normelor care impun garanții eficiente împotriva discriminării și practicilor discriminatorii este absolut necesară într-o societate democratică. Cadrul legal național conține prevederi inserate în diferite acte legislative care interzic discriminarea pe diverse criterii, dar se impune consolidarea acestuia și ajustarea la normele internaționale pentru promovarea bunelor practici nediscriminatorii.

Un component esențial în garantarea realizării drepturilor omului și al valorilor unei democrații prospere este elaborarea și promovarea unei politici constructive și tolerante față de minoritățile naționale.

Conform datelor furnizate de ultimul recensământ realizat în anul 2004, alături de moldoveni, care reprezintă populația majoritară, constituind 75,8% din totalul locuitorilor, în țara noastră conviețuiesc ucraineni, reprezentând 8,4%, ruși cu o pondere de 5,9%, găgăuzi - 4,4%, români – 2,2%, bulgari -1,9% și alte naționalități, cu o pondere de 1,0% din numărul total al populației țării.

Deși se depun eforturi importante în vederea creării unui cadru juridic eficient în domeniul protecției drepturilor minorităților naționale, totuși există încă mari deficiențe în ceea ce privește transpunerea lor în viață.

Armonizarea relațiilor interetnice constituie un deziderat al prezentului și al viitorului. Un rol deosebit în reglementarea relațiilor interetnice îl are promovarea respectului față de diversitatea culturală a poporului, depășirea xenofobiei, discriminării și a prejudecăților etnice.

În scopul de a asigura exercitarea în condiții egale a drepturilor de către femei și bărbați în sfera politică, economică, socială, culturală, în alte sfere ale vieții, precum și prevenirea sau eliminarea tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex, a fost adoptată Legea cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați. În calitate de organ consultativ și coordonator al politici statului privind asigurarea drepturilor și șanselor egale între genuri, a fost creată Comisia guvernamentală pentru egalitate între femei și bărbați.

Având în vedere că eliminarea discriminărilor după criteriul de sex este una dintre condițiile necesare pentru construirea unei societăți echitabile și pentru evoluția spre progres, este necesară implicarea efectivă a autorităților statului pentru fortificarea, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, a acestui segment.

12. Drepturile copilului

Evoluția institutului familiei, ca element natural și fundamental al societății, precum și ca climat favorabil pentru dezvoltarea armonioasă a personalității copilului, a înregistrat schimbări esențiale pe parcursul ultimilor ani. Totodată, în condițiile crizei socio-economice instituția familiei se confruntă cu dificultăți stimulate, inclusiv de procesul migrației, dezmembrarea familiei și abandonul copiilor. Se impune o implicare mai eficientă a statului în vederea responsabilizării părinților de a-și onora obligațiunile, întrucât dificultățile și omisiunile, inclusiv sub aspect educațional, din cadrul familiei, generează un comportament neadecvat al copilului, favorizând delinquența juvenilă.

Premisa pentru prosperarea statului și perpetuarea democrației este investirea morală, socială, culturală în generațiile viitoare și asigurarea unui regim special de asistență a copiilor și tinerilor pentru realizarea drepturilor, intereselor și necesităților lor.

Statele membre ale Consiliului Europei au fost îndemnate să transforme drepturile copilului într-o prioritate politică, inclusiv prin instituirea unui mediator (ombudsman) pentru copii, care să asigure garanții de independență și competențe necesare pentru o reală promovare a destinului copilului. În acest context, în anul 2008 a fost creat institutul „Avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului”, asistat în exercitarea atribuțiilor de Serviciul pentru protecția drepturilor copilului, în calitate de subdiviziune specializată în cadrul Centrului pentru Drepturile Omului.

Pînă în prezent, rămîne a fi critică situația copiilor orfani și celor rămași fără îngrijire părintească. Printre cauzele principale de sporire a numărului acestor categorii sînt: diminuarea prestigiului social al familiei, situația economică precară, lipsa spațiului locativ și migrația masivă a populației, numărul copiilor născuți în afara căsătoriei și numărul sporit al părinților care duc un mod de viață antisocial. Statul urmează să întreprindă măsuri pentru protecția prioritară a copiilor ce se regăsesc în situații dezavantajate și să soluționeze problemele acute cu care se confruntă aceștia, în special din considerentul lipsei spațiului locativ, imposibilității accederii în instituțiile de învățămînt și încadrării în cîmpul muncii.

13. Drepturile omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

În pofida dificultăților generate de perpetuarea conflictului transnistrean în calea exercitării dreptului suveran asupra regiunii transnistrene a Republicii Moldova, autoritățile moldovenești continuă să urmărească riguros evoluția situației privind drepturile omului în această regiune și să promoveze, în măsura posibilităților, acțiuni pozitive în acest sens.

Un rol aparte în monitorizarea și evaluarea situației privind drepturile omului în regiunea transnistreană, inclusiv formularea unor concluzii și recomandări pertinente, îi revine Comisiei Naționale pentru elaborarea rapoartelor periodice privind implementarea convențiilor internaționale, Comisiei permanente pentru drepturile omului a Parlamentului Republicii Moldova, avocaților parlamentari, ministerelor și departamentelor de resort. Instituțiile de stat cooperează coerent cu reprezentanții societății civile, îndeosebi cu organizațiile internaționale și mijloacele de informare în masă, care aduc contribuție valoroasă la atingerea obiectivelor urmărite.

Continuă a fi prioritară sensibilizarea structurilor internaționale, în special, a Organizației Națiunilor Unite, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, Uniunii Europene și Consiliului Europei, precum și a misiunilor diplomatice asupra încălcărilor drepturilor omului în regiunea transnistreană, în vederea redresării situației în acest domeniu.

14. Educația și informarea cu privire la drepturile omului

Instruirea, ca mijloc de sporire a aptitudinilor, constituie un deziderat indispensabil, ce trebuie susținut continuu pentru consolidarea managementului resurselor umane, prin formarea inițială și permanentă a personalului, prin adaptarea

pregătirii profesionale la cerințele și standardele internaționale, perfecționarea abilităților de comunicare cu publicul larg etc. Pregătirea insuficientă a personalului din instituțiile publice discreditează funcția publică și compromite imaginea autorităților publice.

Depășirea situațiilor nefaste și sporirea protecției drepturilor omului reclamă atât eforturi din partea statului, societății civile, cât și ale fiecărui cetățean în parte. Doar prin eforturi comune se poate contribui la consolidarea societății, depășirea controverselor politice, ridicarea nivelului de moralitate în societate și formarea spiritului de solidaritate, fără de care este imposibilă transpunerea reformelor și obținerea schimbărilor majore în societate.

Cultura juridică este o parte componentă a culturii unui popor și determină starea calitativă a vieții juridice a societății, comportamentul grupurilor sociale, factorilor de decizie, fiecărui individ, precum și gradul de garanție din partea statului și societății civile a drepturilor și libertăților cetățeanului. În această ordine de idei, este necesară consolidarea eforturilor mediului academic, societății civile și ale structurilor de stat, asigurându-se în acest fel o consecutivitate și durabilitate a acestui proces.

Capitolul III

Obiectivele Planului de acțiuni

Planul de acțiuni urmărește dezvoltarea culturii drepturilor omului în Republica Moldova. Scopul primar este asigurarea protecției și promovării drepturilor inalienabile și imprescriptibile ale cetățenilor garantate de Constituția Republicii Moldova, afirmate, proclamate și consacrate prin instrumentele internaționale la care statul nostru este parte.

Planul de acțiuni conține măsuri pentru consolidarea drepturilor sociale, economice, politice, civile, culturale într-o formă structurată. Obiectivele Planului de acțiuni reprezintă continuitatea politicilor în domeniul:

- a) aderării la instrumentele internaționale în domeniul drepturilor omului;
- b) ajustării legislației naționale la standardele internaționale în domeniul drepturilor omului;
- c) asigurării accesului liber la justiție;
- d) perfecționării mecanismelor naționale de apărare a drepturilor omului;
- e) asigurării apărării eficiente a drepturilor politice, civile, economice, sociale și culturale;
- f) consolidării protecției minorităților naționale și grupurilor etnice, precum și a categoriilor de populație aflate în dificultate, fie datorită vârstei, dependenței sociale sau a altor împrejurări (minori, deținuți, migranți);
- g) sporirii nivelului de pregătire profesională, morală și disciplinară a cetățenilor în domeniul drepturilor omului.

Obiectivele promovate de Planul de acțiuni se rezumă la ameliorarea situației în domeniul drepturilor omului, sporirea culturii juridice, creșterea nivelului de trai al

populației și la eradicarea factorilor negativi care stagnează progresul și submină realizarea în volum deplin a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Capitolul IV

Monitorizarea implementării Planului de acțiuni

Prezentul Plan este completat cu un tabel care prezintă în detaliu măsurile și etapele realizării obiectivelor trasate, resursele financiare necesare și existente pentru executarea acțiunilor.

Implementarea Planului de acțiuni este monitorizată prin intermediul indicatorilor de progres, care demonstrează gradul de realizare și impactul obiectivelor preconizate. Procesul de monitorizare va include și aprecierea modului în care sînt implementate acțiunile din plan, raportul dintre acțiunile realizate și obiectivele atinse, precum și în ce măsură politicile abordate produc rezultatele scontate.

Succesul implementării Planului de acțiuni este condiționat de atitudinea responsabilă a structurilor statale, de implicarea activă a societății civile și de interesul sporit al fiecărui individ în parte.

1. Organizarea procesului de monitorizare

Procesul de monitorizare și evaluare a implementării Planului de acțiuni este complex și se realizează în conformitate cu principiile: legalității, responsabilității, transparenței, publicității și participației active.

Procesul de monitorizare și evaluare a Planului de acțiuni este coordonat de către Comisia națională responsabilă pentru implementarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului (în continuare - Comisia națională), cu suportul tehnic al Cancelariei de Stat și al Ministerului Justiției, precum și de Comisia permanentă pentru drepturile omului a Parlamentului Republicii Moldova.

În procesul de activitate, *Comisia națională*:

- a) coordonează implementarea Planului de acțiuni;
- b) elaborează recomandări pentru autoritățile publice cu privire la implementarea Planului de acțiuni;
- c) evaluează gradul de implementare a Planului de acțiuni;
- d) examinează rapoartele privind implementarea Planului de acțiuni în anumite domenii;
- e) informează opinia publică despre evoluția realizării obiectivelor incluse în Planul de acțiuni;
- f) colaborează cu organizațiile internaționale, organizațiile necomerciale și mass-media.

În cadrul autorităților publice, monitorizarea se realizează de către *coordonatorul în domeniul drepturilor omului sau, după caz, de către persoana desemnată responsabilă de domeniul vizat.*

Persoana responsabilă de monitorizarea Planului de acțiuni:

- a) elaborează anual planul intern de acțiuni al autorității administrației publice în domeniul drepturilor omului;
- b) participă la planificarea activităților de implementare a Planului de acțiuni de către subdiviziunile structurale ale autorității administrației publice și de către instituțiile subordonate ei;
- c) monitorizează procesul de realizare a Planului de acțiuni;
- d) exercită controlul asupra executării deciziilor conducerii autorității administrației publice cu privire la implementarea prevederilor Planului de acțiuni;
- e) formulează, după caz, propuneri pentru înlăturarea neajunsurilor depistate;
- f) elaborează raportul privind implementarea Planului de acțiuni.

2. Procesul de monitorizare

Monitorizarea continuă

Monitorizarea are o importanță decisivă, constituind un mecanism care permite verificarea eficienței măsurilor adoptate pentru reducerea impactului negativ asupra drepturilor omului și modului în care obiectivele realizate produc efectele scontate.

Urmărirea impactului obiectivelor realizate sau în curs de realizare se va efectua de către Comisia Națională care, trimestrial, va examina implementarea Planului de acțiuni, precum și cauzele care compromit obținerea rezultatelor preconizate. În cadrul ședințelor, Comisia Națională va evalua gradul de implementare a Planului de acțiuni pe domenii concrete, cu solicitarea informației relevante de la autoritățile publice responsabile. Deciziile Comisiei Naționale vor fi aduse la cunoștința autorităților vizate, iar rezumatul lucrărilor sale va fi făcut public.

În vederea perfecționării inițiativelor, în funcție de progresul în implementarea acțiunilor, rezultatele obținute și schimbările de context, Planul de acțiuni va fi revizuit. Procesul de actualizare a Planului de acțiuni va fi coordonat și supravegheat de către Comisia Națională.

Evaluarea anuală

Autoritățile și instituțiile publice desemnate responsabile vor întreprinde măsuri eficiente pentru realizarea integrală a prevederilor Planului de acțiuni și vor prezenta Ministerului Justiției anual, pînă la 1 februarie, informația privind rezultatele obținute, conform obiectivelor trasate în Planul de acțiuni.

Ministerul Justiției va prezenta Cancelariei de stat, către 1 martie a fiecărui an, informația compilată privind rezultatele obținute de către autoritățile și instituțiile publice desemnate responsabile de implementarea Planului de acțiuni.

Cancelaria de Stat va evalua implementarea Planului de acțiuni și va înainta Comisiei Naționale informația respectivă.

Guvernul va publica și va prezenta anual, pînă la 1 aprilie, Parlamentului Raportul de progres consolidat privind implementarea Planului de acțiuni. Pentru discutarea Raportului de progres vor fi organizate conferințe anuale.

Raportul de progres consolidat privind implementarea Planului de acțiuni va fi prezentat de către Comisia permanentă pentru drepturile omului în Plenul Parlamentului.

Capitolul V

Sursele de finanțare a Planului de acțiuni

Implementarea eficientă a Planului de acțiuni este condiționată de planificarea financiară obiectivă, evaluarea corectă a costurilor acțiunilor și identificarea surselor de finanțare.

Planul de acțiuni va fi finanțat din următoarele surse:

- 1) bugetul public național;
- 2) mijloace financiare ale organizațiilor internaționale;
- 3) mijloace financiare ale organizațiilor necomerciale;
- 4) mijloace financiare ale societăților comerciale;
- 5) donații oferite de persoanele fizice.

Autoritățile publice, anual, vor revizui costurile acțiunilor, reieșind din priorități, posibilități financiare și rezultatele evaluării.

PLANUL NATIONAL DE ACTIUNI ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI PENTRU ANII 2011-2014

PARTEA II

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) a) Elaborarea proiectului de lege privind ratificarea Protocolului adițional la Convenția privind drepturile omului și biomedicina vizînd testările genetice în scopuri medicale b) Elaborarea proiectului de lege de ratificare a Protocolului adițional la Convenția privind drepturile omului și biomedicina privind cercetarea biomedicală	2011 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		Proiect de lege elaborat Proiect de lege elaborat
		3) Elaborarea proiectului de lege privind ratificarea Convenției Consiliului Europei cu privire la protecția copiilor împotriva exploatarei și abuzului sexual	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		Proiect de lege elaborat
		4) Efectuarea unui studiu privind oportunitatea ratificării Cartei Europene a limbilor regionale sau minoritare ale Consiliului Europei	2011	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice; Ministerul Educației; Academia de Științe a Moldovei	ONG	Studiu efectuat și, după caz, elaborarea proiectului de lege respectiv
		5) Efectuarea unui studiu privind ratificarea Convenției asupra relațiilor personale cu privire la copii	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării	ONG	Studiu efectuat și, după caz, elaborarea proiectului de lege respectiv

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Europene		
		6) a) Semnarea Convenției Consiliului Europei în materia adopției copiilor	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familie; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		Convenție semnată
		b) Elaborarea proiectului de lege privind ratificarea Convenției Consiliului Europei în materia adopției copiilor	2012					Proiectul legii de ratificare elaborat
		7) Efectuarea unui studiu privind oportunitatea ratificării Convenției Comunității Statelor Independente privind asigurarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale	2011	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice	ONG	Studiu efectuat și, după caz, elaborarea proiectului de lege respectiv
		8) Efectuarea unui studiu privind oportunitatea recunoașterii competenței Comitetului ONU pentru combaterea tuturor formelor de discriminare rasială asupra plîngerilor individuale din Moldova în baza art. 14 al Convenției pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială	2011	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice; Ministerul Justiției	ONG	Studiu efectuat și, după caz, elaborarea proiectului de lege respectiv
CAPITOLUL 2. Asigurarea dreptului la informație, libertatea exprimării și întrunirilor								

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.	Asigurarea dreptului la libertatea întrunirilor pașnice	1) Instruirea și perfecționarea judecătorilor și procurorilor în vederea asigurării respectării drepturilor omului în timpul întrunirilor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior la Magistraturii; Procuratura Generală		Numărul judecătorilor și procurorilor instruiți
		2) Instruirea colaboratorilor organelor de poliție în vederea asigurării menținerii ordinii publice în timpul desfășurării întrunirilor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne		Numărul colaboratorilor de poliție instruiți
		3) Organizarea meselor rotunde cu participarea reprezentanților societății civile, autorităților publice și organelor de poliție în vederea familiarizării acestora cu legislația privind modul de organizare și desfășurare a întrunirilor	Permanent	40,0		Ministerul Justiției; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul meselor rotunde organizate, numărul participanților
		4) Elaborarea pentru colaboratorii organelor de poliție a Recomandărilor cu privire la asigurarea ordinii publice în timpul desfășurării întrunirilor în conformitate cu Legea cu privire la întruniri	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Recomandări elaborate și distribuite
		5) Identificarea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației cu privire la întruniri și sancționarea persoanelor care se fac vinovate de comiterea unor asemenea încălcări	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală		Numărul de cazuri intentate. Numărul de persoane sancționate și tipurile de sancțiuni aplicate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.	Asigurarea libertății de asociere	Inițierea procedurii de completare a Constituției Republicii Moldova cu dispoziții privind asigurarea libertății de asociere	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Elaborarea proiectului de lege respectiv
4.	Promovarea dreptului la informare și asigurarea transparenței în procesul decizional	1) Instruirea colaboratorilor autorităților administrației publice în domeniul dreptului de acces la informație a populației	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale; Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova	ONG	Numărul colaboratorilor autorităților publice instruiți
		2) Desfășurarea campaniilor de sensibilizare a populației, de promovare a cunoștințelor juridice, a formelor, metodelor și condițiilor de solicitare, furnizare a informațiilor oficiale, de participare publică la procesul decizional, inclusiv în cadrul Zilelor dreptului de a ști (septembrie – octombrie)	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale	ONG	Numărul campaniilor de informare desfășurate, tipurile de campanii și categoriile de beneficiari

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Evaluarea gradului de implementare de către autoritățile publice a Legii cu privire la transparența în procesul decizional	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Cancelaria de Stat	ONG	Raport de evaluare efectuat
		4) Facilitarea accesului la informația statistică, cu protejarea informației confidențiale	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Național de Statistică	ONG	Numărul beneficiarilor și modalitățile de acces la datele statistice
		5) Informarea publicului (prin afișarea informației pe panourile informative, pe paginile web ale autorităților etc.) despre modul de depunere și examinare a petițiilor, contestarea acțiunilor și deciziilor autorităților sau persoanelor competente, precum și a informației privind primirea cetățenilor în audiență	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale		Informație plasată și accesibilă publicului
		6) Asigurarea unui control intern eficient în scopul verificării respectării legislației la primirea, evidența, examinarea și soluționarea petițiilor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale		Diminuarea numărului încălcărilor la primirea, evidența, examinarea și soluționarea petițiilor, proporția adresării repetate a petițiilor
		7) Plasarea și reactualizarea informației de interes public pe paginile web ale autorităților publice	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale		Tipurile de informații plasate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		8) Elaborarea de către autoritățile publice centrale și locale a listei informației de interes public ce urmează a fi plasată obligatoriu pe paginile web ale acestora	2011	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale		Listele informației de interes public elaborate și plasate pe paginile web
		9) Elaborarea programului de digitizare a materialelor cu conținut consacrat drepturilor omului ale Bibliotecii Naționale, Academiei de științe a Moldovei, Serviciului de Stat de Arhivă, instituțiilor din sfera educației și organelor de drept	2013	În limita alocațiilor bugetare		Academia de Științe a Moldovei; Ministerul Educației; Ministerul Culturii; Serviciului de Stat de Arhivă; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor		Program elaborat
5.	Asigurarea activității mijloacelor de informare în masă	1) Asigurarea transparenței procesului de acordare a licențelor și frecvențelor radio	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Coordonator al Audiovizualului		Indicele percepției publice
		2) Revizuirea cadrului normativ privind acreditarea jurnaliștilor străini	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	ONG	Cadru normativ modificat
		3) Investigarea și sancționarea cazurilor de intimidare a jurnaliștilor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală		Numărul de cauze intentate și sancțiuni aplicate
CAPITOLUL 3. Consolidarea justiției și perfecționarea sistemului organelor de stat pentru protecția drepturilor omului								
6.	Asigurarea accesului la justiție	1) Inițierea procedurii de introducere a recursului	2011	În limita alocațiilor		Ministerul Justiției;		Proiect de lege elaborat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		individual la Curtea Constituțională		bugetare		Consiliul Superior al Magistraturii; Procuratura Generală		
		2) Promovarea proiectului de Lege privind compensarea de către stat a prejudiciului cauzat în urma încălcării termenului rezonabil în procesul de judecare a cauzelor sau de executare a hotărârilor instanțelor de judecată	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Proiectul de lege remis Guvernului pentru examinare și aprobare
7.	Implementarea prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	1) Amendarea legislației prin prisma hotărârilor și deciziilor CEDO versus Republica Moldova și alte state	permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii; Centrul pentru Drepturile Omului		Cadru normativ amendat (după caz)
		2) Efectuarea unui studiu privind examinarea oportunității excluderii din Codul de procedură penală sau a limitării recursului în anulare – în calitate de cale extraordinară de atac	2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii		Studiu efectuat și, după caz, elaborarea propunerilor de amendare a legislației

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Examinarea legislației, a practicii altor state și a jurisprudenței CEDO în vederea identificării unor reglementări similare în materie de antecedente penale și determinarea efectului acestora asupra statutului persoanei	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii	ONG-uri	Studiu efectuat și, după caz, elaborarea propunerilor de amendare a legislației
		4) Efectuarea unui studiu a legislației și a practicii altor state în vederea determinării oportunității reducerii termenului de reținere a persoanei	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Serviciul Vamal; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	ONG-uri	Studiu efectuat și, după caz, elaborarea propunerilor de amendare a legislației
		5) Analiza legislației și practicii electorale naționale în vederea identificării problemelor și lacunelor existente și examinarea sub aspect comparat al legislației și practicii altor state, precum și a recomandărilor organismelor internaționale în scopul determinării oportunității de modificare a cadrului normativ existent	2011	În limita alocațiilor bugetare		Comisia Electorală Centrală		Studiu efectuat și, după caz, elaborarea propunerilor de amendare a legislației
		6) Sporirea responsabilității persoanelor a căror activitate a generat	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul		Numărul cazurilor de înaintare a acțiunilor de regres

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		încălcarea drepturilor omului - prin înaintarea acțiunii de regres conform legislației în vigoare				Justiției; Ministerul Finanțelor; Consiliul Superior al Magistraturii		
8.	Eficientizarea sistemului de justiție pentru minori	1) Instruirea judecătorilor și procurorilor cu privire la sporirea aplicării pentru minori a măsurilor alternative la detenție	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor		Numărul seminarelor organizate și a persoanelor instruite
		2) Asigurarea implementării prevederilor legale ce obligă organele de urmărire penală și instanțele de judecată de a solicita organului de probațiune întocmirea referatului presentențial de evaluare psihosocială a personalității bănuțitului, învinutului sau inculpatului minor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul Vamal; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Consiliul Superior al Magistraturii		Numărul referatelor presentențiale solicitate și întocmite
		3) Monitorizarea aplicării legislației în cauzele cu implicarea minorilor și elaborarea recomandărilor pe marginea încălcărilor depistate	Permanent	60,0	60,0	Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Rapoartele de monitorizare întocmite. Practicile modificate în funcție de recomandări
		4) Organizarea activităților continue de instruire a actorilor implicați în	permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției; Procuratura	ONG	Numărul de seminare de instruire realizate. Numărul persoanelor

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		procesul penal cu participarea minorului (judecător, procuror, avocat, consilier de probațiune, ofițer de urmărire penală, pedagogilor etc.) prin intermediul desfășurării unor seminare mixte cu accent pe standardele și procedurile de înfăptuire a justiției în privința minorilor, abilitățile și cunoștințele specifice necesare pentru a lucra cu minorii				Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Serviciul Vamal; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Consiliul Superior al Magistraturii; Uniunea Avocaților din Republica Moldova; Ministerul Educației; Centrul pentru Drepturile Omului		instruite, potrivit funcției deținute
9.	Asigurarea funcționării sistemului de probațiune	1) Elaborarea programelor comunitare de reintegrare socială	2011	127,0		Ministerul Justiției	ONG	Numărul și categoriile de programe elaborate și implementate, numărul beneficiarilor
		2) Monitorizarea implementării sancțiunilor alternative la detenție și respectării drepturilor persoanelor cărora li s-a aplicat astfel de sancțiuni	Permanent	200,0		Ministerul Justiției; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Rapoarte de monitorizare întocmite. Practicile modificate în funcție de recomandări
10.	Consolidarea măsurilor alternative de soluționare a conflictelor	1) Desfășurarea campaniilor de informare a populației cu privire la esența și procedura derulării medierii	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Numărul campaniilor de informare desfășurate, tipurile de campanii și categoriile de beneficiari

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Organizarea activității de mediere în unitățile administrativ teritoriale prin implementarea programelor pilot	2011-2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Numărul mediatorilor atestați care activează în unitățile administrativ-teritoriale, numărul beneficiarilor
		3) Evaluarea implementării Legii nr. 134-XVI din 14 iunie 2007 cu privire la mediere	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Raport anual de evaluare și, după caz, prezentarea propunerilor de îmbunătățire a situației în domeniu. Practicile modificate în funcție de recomandări
		4) Efectuarea unui studiu privind modul de implementare a medierii garantate de stat în cauzele penale	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturi	ONG	Studiu efectuat și, după caz, prezentarea propunerilor de îmbunătățire a situației în domeniu. Practicile modificate în funcție de recomandări
11.	Desfășurarea urmăririi penale în condiții adecvate	1) Analiza practicii privind modul de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere și publicarea rapoartelor ce vor reflecta date statistice	anual	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Superior al Magistraturii; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Rapoarte publicate și, după caz, prezentarea propunerilor de îmbunătățire a situației în domeniu. Practicile modificate în funcție de recomandări

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Amenajarea în cadrul organelor de urmărire penală a unor încăperi destinate audierii participanților implicați în cauza de urmărire penală	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal		Numărul de încăperi amenajate/create. Identificarea instituțiilor care au amenajat/creat astfel de încăperi
12.	Implementarea sistemului de asistență juridică primară	1) Elaborarea și testarea sistemului de asistență juridică primară prin para-juriști comunitari și/sau integrați în rețeaua de asistenți sociali	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Mecanism elaborat și testat. Schema de extindere la nivel național elaborată
		2) Elaborarea și testarea mecanismului de acordare a asistenței juridice primare de către asociațiile obștești	2011-2013		800,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Mecanism de acordare a asistenței juridice primare de către asociațiile obștești elaborat, testat și aprobat
		3) Instituționalizarea sistemului de asistență juridică primară garantată de stat	2012	2 500,0	500,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Sistemul complex de asistență juridică primară funcțional

1	2	3	4	5	6	7	8	9
13.	Consolidarea capacităților sistemului asistenței juridice calificate garantate de stat	1) Consolidarea capacității instituționale a Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	2011-2012	100,0	150,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției; Ministerul Finanțelor	ONG	Schema de personal al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat aprobată. Personal angajat
		2) Consolidarea capacității instituționale a oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat și birourilor de avocați publici	2011-2012	150,0	250,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției; Ministerul Finanțelor	ONG	Schema de personal a oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat ajustată. Rețeaua națională de avocați publici funcțională
		3) Elaborarea mecanismului de monitorizare a calității asistenței juridice garantate de stat	2011-2013	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Mecanism de monitorizare elaborat, aprobat și aplicat continuu
		4) Elaborarea mecanismului de colectare a datelor statistice, de estimare a volumului de asistență juridică și planificare bugetară pentru asistența juridică garantată de stat	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Finanțelor	ONG	Mecanism elaborat, aprobat și aplicat continuu
		5) Elaborarea programului (soft) de înregistrare și procesare a solicitărilor pentru asistența juridică garantată de stat	2011-2012	200,0	200,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	ONG	Program elaborat, testat, adaptat și funcțional
		6) Elaborarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică	2011-2013		10,0	Ministerul Justiției; Consiliul Național	ONG	Mecanism elaborat și funcțional, costuri de asistență juridică

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		garantată de stat				pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Consiliul Superior al Magistraturii		garantată de stat recuperate
		7) Instituirea schemei de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru cauze non-penale	2011-2012	4 500,0	500,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Acte normative elaborate. Capacități instituționale consolidate
		8) Elaborarea standardelor de calitate pentru avocați	2011		250,0	Uniunea Avocaților din Republica Moldova; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Standarde de calitate aprobate
14.	Eficientizarea activității Centrului pentru Drepturile Omului	1) Inițierea procedurii de completare a Constituției Republicii Moldova cu dispoziții cu privire la avocații parlamentari	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Centrul pentru Drepturile Omului		Elaborarea proiectului de lege respectiv
		2) Efectuarea unui studiu privind modul de numire în funcție a avocaților parlamentari prin prisma asigurării transparenței acestei proceduri	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Studiu efectuat și, după caz, elaborarea propunerilor de amendare a legislației
		3) Analiza modului de finanțare a Centrului pentru Drepturile Omului în vederea implementării adecvate a mecanismului național de prevenire a	2011			Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Finanțelor		Raport de evaluare realizat și, după caz, prezentarea propunerilor de îmbunătățire a mecanismului de finanțare

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		torturii și a altor tratamente inumane și degradante și în caz de necesitate elaborarea propunerilor de perfecționare a acestuia						
CAPITOLUL 4. Asigurarea dreptului la viață, la integritate fizică și psihică								
Asigurarea drepturilor persoanelor private de libertate								
15.	Asigurarea garanțiilor persoanelor private de libertate	1) Modificarea legislației în vederea asigurării examinării medicale a reținuților și arestaților preventiv din momentul privării lor de libertate	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	ONG	Cadru normativ modificat
		2) Crearea unui mecanism de control în vederea excluderii practicilor de transfer al persoanelor reținute sau arestate în instituțiile psihiatrice fără existența unui control judiciar	2012	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Ministerul Sănătății		Mecanism de control creat
		3) Perfecționarea mecanismului de examinare medicală independentă în fiecare caz de transfer al deținuților	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății		Mecanism perfecționat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		4) Examinarea prevederilor legale și a practicii existente de acordare a întrevederilor cu persoanele private de liberate	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Studiu efectuat și, după caz, prezentarea propunerilor de amendare a legislației
		5) Evaluarea condițiilor de acordare a asistenței medicale deținuților și perfecționarea acestor condiții	permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății	ONG	Raport de evaluare, măsuri de perfecționare întreprinse
		6) Efectuarea unui studiu privind modul de compensare privilegiată a zilelor de muncă la calcularea termenului efectiv de executare a pedepsei	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Studiu efectuat și, după caz, prezentarea propunerilor de amendare a legislației
16.	Umanizarea regimului de detenție a persoanelor	Examinarea oportunității de excludere a regimurilor distincte de detenție în cadrul unui tip de penitenciar, cu stabilirea volumului drepturilor, obligațiilor și interdicțiilor pentru deținuți în raport cu comportamentul acestora și respectarea programului de executare a pedepsei	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG-uri	Studiu efectuat și după caz prezentarea propunerilor de amendare a legislației
17.	Asigurarea, conform standardelor internaționale, a condițiilor corespunzătoare	1) Transferul exercitării funcției detenției provizorii din subordinea Ministerului Afacerilor Interne în subordinea	2011-2014	363 828,0		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne		Funcții ale detenției provizorii transferate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pentru persoanele private de libertate	Ministerului de Justiție						
		2) Stabilirea unui mecanism de asigurare a persoanelor reținute sau arestate cu obiecte necesare pentru igiena personală	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne		Numărul persoanelor asigurate cu obiecte necesare pentru igiena personală
		3) Modernizarea sistemelor de încălzire, iluminare, aprovizionare cu apă și canalizare și a altor lucrări de îmbunătățire a condițiilor de detenție	2011-2014	2011-2014–1000,0		Ministerul Justiției		Infrastructura penitenciarelor renovată, rețele ingineresti reconstruite, volumul utilajului instalat în penitenciare, parametrii sanitaro-igienici stabiliți
18.	Sporirea nivelului de securitate în penitenciare	1) Întreprinderea măsurilor privind eradicarea fenomenului de constituire a ierarhiilor interne între deținuți în vederea menținerii ordinii în instituțiile penitenciare, combaterii violenței și intimidării între deținuți	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Măsurile întreprinse
		2) Dotarea penitenciarelor cu sisteme video-monitoring pentru supravegherea respectării regimului de detenție în penitenciare	2011-2014	1 000,0 (anual)		Ministerul Justiției		Numărul de sisteme de supraveghere instalate anual, gradul de acoperire a penitenciarelor ca număr și necesitate
		3) Elaborarea, testarea și implementarea sistemului de evidență electronică automatizată – Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate	2011	1 000,0		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției;		Program elaborat și implementat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Serviciu Vamal; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor		
19.	Perfecționarea sistemului de instruire și informare a condamnaților	1) Dezvoltarea continuă în penitenciare a programelor socio-educative și psiho- corecționale	Permanent	50,0 (anual)		Ministerul Justiției	ONG	Numărul programelor implementate pentru diferite categorii de condamnați și numărul condamnaților implicați în aceste programe
		2) Implementarea în toate penitenciarele a unui program de alfabetizare a condamnaților	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Educației	ONG	Program de alfabetizare implementat și numărul de condamnați implicați
		3) Amplasarea pe panourile informative din cadrul penitenciarelor a modelelor de acte procedurale și a extraselor din actele normative ce prevăd drepturile și obligațiile deținuților	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Informații amplasate
		4) Perfecționarea mecanismului de asigurare a accesului persoanelor din instituțiile de detenție la studii	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Educației		Numărul persoanelor din instituțiile de detenție antrenate la studii
20.	Instruirea personalului instituțiilor penitenciare în domeniul drepturilor omului	Analiza practicii aplicării forței fizice și a mijloacelor speciale și instruirea personalului instituțiilor penitenciare privind excluderea cazurilor de aplicare ilicită sau	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Numărul persoanelor instruite, numărul seminarelor organizate, numărul cazurilor de aplicare ilicită sau disproporționată a forței fizice sau a mijloacelor

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		disproporționată a forței fizice sau a mijloacelor speciale						speciale
21.	Eficientizarea colaborării cu societatea civilă în vederea informării și promovării drepturilor omului în sistemul penitenciar	Promovarea respectării drepturilor deținuților prin colaborarea cu ONG-uri, confesiunile religioase, organizațiile de binefacere	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Numărul parteneriatelor stabilite
Prevenirea și combaterea torturii, altor tratamente inumane sau degradante								
22.	Investigarea eficientă a cazurilor de tortură și a altor tratamente inumane și degradante	1) Stabilirea obligativității expertizei și cercetării medico-legale imediate în toate cazurile privind pretinsele acte de tortură sau de aplicare a altor tratamente inumane și degradante	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Apărării; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	ONG	Elaborarea cadrului normativ în domeniu
		2) Examinarea oportunității amendării legislației penale în vederea excluderii termenului de prescripție pentru infracțiunile de tortură și tratamente inumane și degradante	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor		Studiu efectuat și, după caz, elaborarea propunerilor de amendare a legislației

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Economice și Corupției; Procuratura Generală		
23	Consolidarea capacităților în domeniul prevenirii și combaterii torturii	1) Instruirea procurorilor, judecătorilor, colaboratorilor instituțiilor în care există persoane private de libertate în domeniul prevenirii și combaterii torturii	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Apărării; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Numărul seminarelor realizate și numărul persoanelor instruite
		2) Organizarea cursurilor de instruire a colaboratorilor organelor de urmărire penală privind obligația autosesizării în cazurile dispunerii de informații despre săvârșirea cazurilor de tortură și a altor tratamente inumane și degradante	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Superior al Procurorilor; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal		Numărul cursurilor de instruire realizate. Numărul cazurilor intentate din oficiu de către organele de urmărire penală.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
24.	Perfecționarea mecanismului de examinare rapidă și efectivă a plîngerilor privind actele de tortură	1) Elaborarea metodicilor de identificarea și investigare a cazurilor de tortură în vederea stabilirii unor raporturi de conlucrare între organele competente	2011	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Justiției; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Metodici elaborate
		2) Examinarea de către organele responsabile în regim prioritar a plîngerilor privind comiterea actelor de tortură	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Apărării; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Centrul pentru Drepturile Omului		Numărul plîngerilor examinate și durata examinării lor

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Furnizarea către publicul larg (prin intermediul mijloacelor de informare în masă) a informației cu privire la numărul procedurilor de urmărire penală pornite în cazurile de tortură și evoluția de ansamblu a cauzelor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal		Date statistice plasate periodic pe paginile web și difuzate prin intermediul mijloacelor de informare în masă
25.	Diminuarea incidenței aplicării torturii și altor rele tratamente asupra persoanelor care se află în custodia organelor de urmărire penală	1) Supravegherea video a intrărilor și ieșirilor în izolatoarele de detenție provizorie	2012-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Camere video instalate și funcționale în toate izolatoarele de detenție provizorie și în comisariatele de poliție
		2) Ținerea strictă a evidenței persoanelor aflate în custodia organelor de urmărire penală	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Registre structurate și modalitate de completare a lor determinată
		3) Asigurarea condițiilor de întrevederi confidențiale ale persoanelor aflate în custodia organelor de urmărire penală cu apărătorul	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Procuratura Generală		Încăperi asigurate de întrevedere cu apărătorul; confidențialitatea întrevederilor asigurată
		4) Asigurarea accesului imediat al persoanei reținute la servicii juridice calificate	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea		Mecanism de asigurare a accesului imediat al persoanei reținute la servicii juridice

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal; Procuratura Generală; Uniunea Avocaților din Republica Moldova; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat		calificate elaborat, aprobat și funcțional
		5) Asigurarea respectării drepturilor persoanei reținute, inclusiv a dreptului de a fi informat despre drepturile de care dispune și de a primi explicații asupra tuturor drepturilor sale, a dreptului de a tăcea, de a anunța rudele sau o altă persoană despre locul unde este reținut	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal; Procuratura Generală		Ponderea numărului de persoane cărora le sînt asigurate drepturile; numărul de plîngerii privind încălcarea drepturilor vizate
26	Diminuarea incidenței torturii și altor rele tratamente în instituțiile psihiatrice și internatele psihoneurologice	1) Crearea Serviciului de Apărare a Pacienților în instituțiile psihiatrice	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Serviciu creat și funcțional; regulament de activitate al serviciului elaborat, aprobat și implementat
		2) Consolidarea capacităților profesionale ale colaboratorilor instituțiilor psihiatrice și internatelor psihoneurologice	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Curricule de instruire și materiale didactice elaborate; numărul de angajați instruiți; criterii de evaluare a performanțelor personalului elaborate și

1	2	3	4	5	6	7	8	9
								aplicate
27.	Asigurarea asistenței și documentării medicale adecvate în cazurile de tortură și alte rele tratamente	2) Reglementarea accesului liber în locurile de detenție al medicilor independenți, solicitați de către persoanele private de libertate, rudele acestora sau avocați	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Ministerul Justiției		Mecanism de acces al medicilor solicitați elaborat, aprobat și făcut public în locurile de detenție
		3) Elaborarea și aplicarea unui ghid metodologic de asistență medicală și documentare medicală a persoanelor private de libertate	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Gid metodologic elaborat și aplicat
		4) Consolidarea capacităților serviciilor de expertiză medico-legală în domeniul investigării și documentării medicale a cazurilor de tortură	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Centrul de Medicină Legală dotat adecvat necesităților
		5) Ajustarea programelor de instruire inițială și continuă a tuturor cadrelor medicale, cu introducerea prevederilor Protocolului de la Istanbul pentru investigarea diagnostică și documentarea medicală eficientă a consecințelor fizice și psihologice ale torturii și altor tratamente inumane sau degradante	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Protocolul de la Istanbul distribuit, studiat și promovat pentru utilizarea în practică; numărul persoanelor instruite inițial și continuu
28.	Consolidarea mecanismului	1) Modificarea legislației în vederea înlăturării	2011	În limita alocațiilor		Ministerul Justiției;		Legislație modificată. Competențe clar

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	național pentru prevenirea torturii și a altor tratamente inumane și degradante	ambiguităților cu privire la mecanismul național pentru prevenirea torturii și statutul Consiliului consultativ		bugetare		Centrul pentru Drepturile Omului		determinate
		2) Elaborarea planului de acțiuni cu privire la măsurile ce urmează a fi întreprinse în vederea prevenirii torturii	2011	În limita alocațiilor bugetare		Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Plan de acțiuni elaborat
		3) Crearea unui sistem informațional pentru evidența cazurilor de tortură	2011		70,0	Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor	ONG	Sistem informațional creat
		4) Sporirea transparenței în activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii	Permanent			Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Rapoarte și recomandări elaborate după fiecare vizită efectuată. Plasarea acestora pe pagina web
		5) Desfășurarea campaniilor de informare a colaboratorilor instituțiilor în care se află persoane private de libertate privitor la competențele, atribuțiile și drepturile membrilor Consiliului consultativ în calitate de mecanism pentru prevenirea torturii	Permanent	24,0 (anual 8,0)		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Centrul pentru Combaterea	ONG	Numărul campaniilor de informare desfășurate. Numărul persoanelor informate cu indicarea instituțiilor în care activează

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Crimelor Economice și Corupției		
29.	Acordarea asistenței juridice calificate victimelor actelor de tortură și altor rele tratamente	1) Elaborarea recomandărilor metodice privind acordarea asistenței juridice calificate în cauze de tortură și alte rele tratamente	2011	În limita alocațiilor bugetare	60,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat		Recomandări metodice elaborate
		2) Instruirea avocaților privind acordarea asistenței juridice calificate în cauze de tortură și alte rele tratamente	2011-2013	În limita alocațiilor bugetare	250,0	Uniunea Avocaților din Republica Moldova; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat		Numărul de avocați instruiți
30.	Reabilitarea victimelor torturii	1) Dezvoltarea de parteneriate în domeniul reabilitării medico-sociale a victimelor torturii	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul și categoriile de programe elaborate și implementate; numărul beneficiarilor asistați
		2) Consolidarea capacităților de utilizare a remediilor civile pentru cauzele de tortură și alte rele tratamente	2011-2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Uniunea Avocaților din Republica Moldova; Consiliul Superior al Magistraturii	ONG	Numărul victimelor compensate
31.	Sporirea gradului de sensibilizare publică privind fenomenul torturii	1) Desfășurarea la nivel național a campaniilor de informare a populației ”Zero toleranță relelor tratamente”	Permanent	40,0 (anual 10,0)		Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul conferințelor de presă, emisiunilor radio și TV, publicațiilor în mass-media, publicităților pe paginile web etc.; categoriile de beneficiari

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Organizarea campaniilor naționale de comemorare și susținere a victimelor torturii și a altor forme de violențe la 26 iunie – Ziua internațională a ONU de susținere a victimelor torturii	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale		Numărul evenimentelor organizate și categoriile de beneficiari
Prevenirea și combaterea violenței în familie								
32.	Îmbunătățirea cadrului juridic în domeniul prevenirii violenței în familie și consolidarea mecanismului instituțional	1) Elaborarea cadrului normativ privind crearea și funcționarea centrelor/ serviciilor adresate victimelor violenței în familie	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Cadru normativ elaborat
		2) Formarea continuă a specialiștilor cu competențe în domeniul de prevenire și combatere a violenței în familie prin îmbunătățirea procedurilor operaționale	2011-2014		520,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației	ONG	Numărul persoanelor instruite
		3) Elaborarea studiilor și cercetărilor privind formele de manifestare a violenței în familie, grupurile și/sau domeniile vulnerabile, precum și prezentarea propunerilor de eradicare a fenomenului	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Studii elaborate și, după caz, propuneri prezentate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		4) Crearea sistemului informațional automatizat Integrat „Registrul de stat al cazurilor de violență în familie”	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației	ONG	Sistem informațional creat și funcțional
33.	Promovarea dialogului public în vederea conștientizării de către societate a urmărilor negative ale violenței în familie, precum și a dezvoltării de atitudini și comportamente non-violente	1) Desfășurarea campaniilor de informare și educare a populației și conștientizare a opiniei publice cu privire la gravitatea fenomenului violenței în familie	Permanent		130,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Afacerilor Interne; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de emisiuni radio, TV, articole în presa, campanii de informare desfășurate, categoriile de beneficiari
		2) Instruirea colaboratorilor organelor de poliție la tema “Intervenția primară în caz de violență în familie”	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Numărul seminarelor realizate și a persoanelor instruite
Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane								
34.	Perfecționarea cadrului normativ în vederea prevenirii și combaterii traficului de ființe umane	1) Armonizarea legislației naționale privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane la cerințele tratatelor	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne;	ONG	Cadru normativ modificat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		internaționale în domeniu				Procuratura Generală		
		2) Elaborarea standardelor minime de calitate pentru serviciile de protecție și asistență a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne		Standarde elaborate
		3) Instituirea sistemului de colectare a datelor privind asistența victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane	2011-2014		3974,2	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației publice locale	ONG	Sistem de colectare a datelor creat și funcțional
35.	Fortificarea Sistemului Național de Referire (SNR) pentru protecția și asistența victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane	1) Instruirea echipelor multidisciplinare în cadrul SNR (reprezentant legal, asistent social, psiholog) pentru acordarea asistenței victimelor traficului de ființe umane	2011		624,0 (anual)	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul echipelor multidisciplinare instruite
		2) Instituționalizarea și consolidarea echipelor multidisciplinare la nivelul administrației publice locale	2011		750,9	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul echipelor funcționale și numărul victimelor asistate în cadrul SNR
CAPITOLUL 5. Asigurarea dreptului la educație								
36.	Asigurarea accesului tuturor copiilor la servicii educaționale de calitate	1) Majorarea ratei de participare în programele preșcolare prin dezvoltarea rețelei de instituții preșcolare și crearea centrelor alternative pentru	2011-2012	1 027 800,8 (anual)	46 200,0	Ministerul Educației; Autoritățile administrației publice locale		Rata de înrolare a copiilor în instituțiile de învățământ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		educația preșcolară						
		2) Sporirea accesului copiilor din zonele rurale la învățământul de bază prin: a) școlarizarea integrală a copiilor de 7-16 ani; b) asigurarea alimentației copiilor din clasele I-IV și celor din familiile socialmente vulnerabile din clasele V-IX; c) asigurarea transportului școlar pentru copii din localitățile unde nu sînt școli	2011-2014	b) 48 601,8 (anual) c) 12 150,0 (2009)		Ministerul Educației; Autoritățile administrației publice locale		Rata înrolării copiilor/elevilor din mediul rural. Alimentație și transport asigurat
		3) Sporirea accesului la învățământul: a) profesional; b) vocațional; c) superior - prin consolidarea infrastructurii în conformitate cu cerințele pieții muncii	2011	a) 29 435,0 b) 13 355,0 c) 26 397,0		Ministerul Educației; Ministerul Culturii		Numărul persoanelor înmatriculate. Numărul instituțiilor dotate
37.	Asigurarea instruirii la distanță	1) Elaborarea mecanismelor și a metodelor de instruire la distanță	2012 - 2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației		Mecanisme și metode de instruire elaborate, numărul beneficiarilor
		2) Crearea de site-uri educaționale destinate instruirii la distanță	2012 - 2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației		Site-uri create, numărul de utilizatori

1	2	3	4	5	6	7	8	9
38.	Sporirea calității învățământului	1) Modernizarea curriculum-ului preșcolar și școlar în contextul educației pentru drepturile omului prin: a) evaluarea posibilității implementării metodologiei propuse de Consiliul Europei (manualele Compasito și Compas); b) monitorizarea procesului de implementare a disciplinei „Educație civică” în calitate de disciplină obligatorie; c) studierea Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și a Convenției cu privire la Drepturile Copilului	2011 - 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației	ONG	Studiu de evaluare efectuat, numărul programelor revizuite, numărul de ore planificate
		2) Modernizarea și implementarea standardelor educaționale la toate treptele de învățământ	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Academia de Științe a Moldovei	ONG	Standarde elaborate și implementate
		3) Asigurarea didactico-metodică a procesului în: a) învățământul preșcolar și primar (gratis); b) învățământul gimnazial și liceal (schema de închiriere); c) învățământul profesional, mediu de specialitate și superior	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației		Numărul de manuale editate. Numărul de beneficiari din rîndul cadrelor didactice

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		4) Sporirea calității procesului de formare inițială și formare continuă a cadrelor didactice la toate treptele de învățământ prin îmbunătățirea serviciilor educaționale de calitate oferite	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației	ONG	Numărul de cadre didactice formate și instruite. Servicii îmbunătățite
		5) Formarea și instruirea cadrelor didactice la toate treptele de învățământ în domeniul drepturilor omului	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației	ONG	Numărul de cadre didactice formate și instruite, numărul de ore dedicate domeniului drepturilor omului
39.	Promovarea în instituțiile de învățământ a valorilor democratice și a standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului	1) Lansarea săptămânii drepturilor omului (expoziții de materiale, sondaje de opinii, campanii informaționale privind protecția drepturilor omului și a copilului)	Decembrie, anual	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Culturii; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de activități realizate, categoriile de beneficiari, numărul de participanți
		2) Organizarea meselor rotunde, conferințelor, dezbaterilor, concursurilor de creație în domeniul drepturilor omului și al copilului	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Culturii; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de activități realizate, tipurile de activități, numărul de participanți

1	2	3	4	5	6	7	8	9
40.	Consolidarea mecanismelor de informare a tinerilor	1) Asigurarea dreptului la informare a tinerilor, prin Internet, dotarea bibliotecilor cu echipament modern, organizarea emisiunilor radio și TV pentru tineret și cu implicarea acestora	2011-2014	100,0 2 000,0 (biblioteci)		Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Culturii	ONG	Numărul de servicii de informare prestate
		2) Dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale pentru tineri (psiho-sociale, juridice, de informare), inclusiv prin hot-line-uri locale/regionale și on-line	2011-2014	10 000,0 (anual)		Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației	ONG	Numărul de tineri beneficiari de servicii sociale. Numărul serviciilor sociale oferite
41.	Protejarea dreptului la educație a persoanelor cu dizabilități	1) Facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la educație formală	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul de tineri cu dizabilități antrenați în educația formală
		2) Adaptarea programelor educaționale la necesitățile speciale ale persoanelor cu dizabilități, prin metode și forme individualizate de instruire	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Programe revizuite

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Elaborarea și implementarea unor metode în vederea eliminării discriminării persoanelor cu dizabilități în instituțiile de învățământ și promovarea unei atitudini tolerante față de aceste persoane	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Metode elaborate și implementate, indicele integrării persoanelor cu dizabilități în instituțiile de învățământ
		4) Antrenarea persoanelor cu dizabilități în activități extracurriculare (cultural-artistice și sportive) în vederea facilitării integrării lor în societate	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Culturii; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul persoanelor cu dizabilități antrenate în activității extracurriculare. Numărul activităților desfășurate
		5) Elaborarea și implementarea programelor de perfecționare a pedagogilor care lucrează cu copii cu dizabilități	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Culturii; Ministerul Tineretului și Sportului	ONG	Programe elaborate și implementate, numărul pedagogilor antrenați
42.	Consolidarea managementului investițional în școli	1) Revizuirea mecanismului de finanțare a școlilor	2011	În limita alocațiilor bugetare	4 707,8	Ministerul Educației; Ministerul Finanțelor	ONG	Formula de finanțare pilotată

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Crearea pentru școlile din mediu rural a condițiilor minime de activitate (apă potabilă, apă fierbinte, agent termic, reparații curente, etc.)	2011 - 2014	127 820,0 (anual)		Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Educației		Numărul de școli modernizate, indicele ponderii la nivel național
		3) Elaborarea unui mecanism de evidență a mijloacelor speciale provenite din sponsorizări, inclusiv din contribuții ale asociațiilor părintești și de direcționare a resurselor respective spre sporirea calității educației	2011		4 798,5	Ministerul Educației	ONG	Mecanism elaborat
CAPITOLUL 6. Asigurarea dreptului la muncă și la condiții prielnice de muncă								
43.	Dezvoltarea, promovarea și implementarea politicilor de ocupare a forței de muncă	Revizuirea cadrului normativ privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Propuneri de amendare a cadrului normativ elaborate
44.	Dezvoltarea Sistemului Informațional piața muncii și informarea populației privind piața muncii	1) Dezvoltarea resurselor electronice de informare pe piața muncii (portal, pagina oficială, post de autoinformare)	2011	251,0 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor		Dotarea anuală a cîte 3 agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă cu posturi de autoinformare. Asigurarea accesului liber al cetățenilor la informații despre piața muncii și locurile de muncă libere
		2) Editarea și difuzarea materialelor informative în scopul sporirii nivelului de informare a populației (în special a populației din	Permanent	45,5 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației		Numărul pliantelor și materialelor informative editate și difuzate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		zonele rurale) despre serviciile prestate de agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă				publice locale		
		3) Colaborarea cu mass-media la nivel național și la nivel teritorial în scopul sporirii accesului la serviciile prestate de agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Permanent	100,0 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Numărul anunțurilor difuzate prin intermediul mijloacelor de informare în masă
		4) Organizarea în toate raioanele republicii a târgurilor locurilor de muncă pentru diverse categorii de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă cu participarea agenților economici	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul „Târgurilor locurilor de muncă organizate” și a participanților, inclusiv din rîndul agenților economici
45.	Extinderea participării pe piața muncii a persoanelor socialmente vulnerabile, inclusiv inactive din mediul rural	1) Crearea și dotarea echipelor mobile pilot în cadrul agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în scopul prestării serviciilor accesibile de informare privind piața muncii pentru persoanele din mediul rural	2013 - 2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul echipelor mobile create și dotate
		2) Elaborarea și implementarea strategiei privind metodele de lucru cu persoanele socialmente vulnerabile în vederea angajării în cîmpul muncii	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Strategii și metode elaborate și implementate, numărul beneficiarilor
46.	Adaptarea forței muncii la cerințele	1) Prestarea serviciilor de formare profesională a	2011-2014	În limita alocațiilor		Ministerul Muncii, Protecției Sociale		Tipurile serviciilor prestate.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pieței muncii	șomerilor înregistrați la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă		bugetare		și Familiei		Numărul șomerilor instruiți
		2) Desfășurarea activității „Clubului Muncii” pentru diverse categorii de șomeri care întâmpină greutăți la integrarea pe piața muncii	2011-2014	32,0 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Rata anuală a șomerilor antrenați în activitățile „Clubului Muncii”
47.	Extinderea oportunităților de angajare legală peste hotare	Promovarea schemelor de migrațiune circulară	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Proiecte de migrațiune circulară realizate
48.	Implementarea proiectelor privind stimularea reîntoarcerii cetățenilor Republicii Moldova angajați la muncă peste hotare	1) Acordarea asistenței persoanelor reîntoarse în țară prin antrenarea la programele implementate pe piața forței de muncă, inclusiv, la cursuri de formare profesională	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul persoanelor antrenate în programele de formare profesională din categoria celor reîntorși în țară
		2) Evaluarea gradului de realizare a Planului de acțiuni privind stimularea reîntoarcerii lucrătorilor migranți moldoveni de peste hotare	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Raport de evaluare realizat și prezentat în cadrul ședinței Guvernului

CAPITOLUL 7. Asigurarea accesului la servicii de calitate

49.	Implementarea Serviciului de urgență național „112”, inclusiv a serviciilor de localizare	1) Crearea Sistemului Național Unic pentru Apeluri de Urgență cu utilizarea numărului de urgență unic european „112”, ca o componentă importantă a obligațiilor serviciului universal	2011- 2012	Creare - 600 000,0 Întreținere - 80 000,0 (anual)		Centrul de Telecomunicații Speciale; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor		Serviciu creat
-----	---	---	------------	---	--	---	--	----------------

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Introducerea numărului unic pentru apeluri de urgență „112” în rețelele publice de telefonie fixă și mobilă	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; Centrul de Telecomunicații Speciale; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor		Număr unic pentru apeluri de urgență funcțional
50.	Perfecționarea cadrului normativ și instituțional în domeniul protecției consumatorilor	1) Amendarea cadrului normativ național în domeniul protecției drepturilor consumatorilor, în vederea ajustării acestuia la legislația comunitară	2011	În limita alocațiilor bugetare	200,0	Ministerul Economiei	ONG	Cadru normativ ajustat la legislația comunitară
		2) Efectuarea unui studiu privind modul de activitate a organelor care asigură protecția drepturilor consumatorilor și elaborarea propunerilor privind eficientizarea activității acestor organe	2011	În limita alocațiilor bugetare	250,0	Ministerul Economiei	ONG	Studiu efectuat și propuneri elaborate
51.	Sporirea accesului la informație și educare a consumatorilor	1) Consolidarea procesului de difuzare a informației către consumatori prin desfășurarea în fiecare raion a vizitelor de consultanță pentru consumatori și agenții economici referitor la drepturile cetățenilor în calitate de consumator	permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Economiei; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul unităților administrativ-teritoriale în care au avut loc vizite de consultanță, cu specificarea acestora, numărul vizitelor de consultanță efectuate și numărul beneficiarilor

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Editarea broșurilor și pliantelor, menite să familiarizeze consumatorul cu particularitățile calitative și ecologice ale produselor și serviciilor prestate și să descrie modalitățile de prevenire și protejare a consumatorilor de produse și servicii necalitative și periculoase sănătății	2011- 2012		250,0	Ministerul Economiei; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul materialelor informative editate și distribuite
		3) Derularea de acțiuni speciale (seminare, reuniuni etc.), în colaborare cu organizațiile de consumatori, inclusiv cu ocazia Zilei Mondiale a Drepturilor Consumatorilor	Martie, anual	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Economiei; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul acțiunilor speciale desfășurate, numărul participanților
CAPITOLUL 8. Asigurarea dreptului la ocrotirea sănătății								
52.	Sporirea accesului pacienților la servicii medicale calitative	1) Dezvoltarea asistenței medicale primare și a asistenței medicale comunitare (îngrijirilor la domiciliu, îngrijiri paliative etc.)	2011	2011 – 20,0		Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină; autoritățile administrației		Numărul instituțiilor medicale primare din localitățile rurale cu statut juridic autonom

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						publice locale		
		2) Elaborarea cadrului normativ pentru crearea mecanismului de conlucrare intersectorială în scopul micșorării ratei mortalității la domiciliu a copiilor de vîrstă fragedă	2011	2011 – 31,0		Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului	ONG	Cadru normativ elaborat și implementat
		3) Examinarea practicii și legislației țărilor străine în vederea identificării oportunității instituirii expertizei medico-legale private	2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății	ONG	Studiu efectuat și după caz elaborarea propunerilor
53.	Asigurarea respectării drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale internate în instituții medicale psihiatrice	1) Perfecționarea cadrului normativ în domeniul sănătății mintale și crearea de alternative la spitalizare/îngrijire și supraveghere a bolnavilor	2012	2011 – 20,0	2011 – 1 500,0	Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Cadrul normativ elaborat și sistemul alternativ funcțional
		2) Editarea broșurilor ce vor cuprinde informații cu privire la drepturile și obligațiile instituțiilor psihiatrice și ale pacienților. Distribuirea acestor broșuri pacienților și familiilor lor	2011	100,0		Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul broșurilor editate și distribuite

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Efectuarea unui monitoring în instituțiile psihiatrice pentru evaluarea gradului de respectare a drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale	2012	180,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Raport de evaluare realizat
54.	Promovarea unui mod de viață sănătos în rândul populației și ridicarea calității serviciilor medicale prestate	1) Desfășurarea campaniilor de informare referitoare la măsurile de profilaxie privind reducerea consumului articolelor din tutun	2011 - 2012	2011 - 245,0 2012 - 245,0	2011 – 655,0 2012 – 655,0	Ministerul Sănătății; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Compania Națională de Asigurări în Medicină; IPNA Compania „Teleradio-Moldova” ; Autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul campaniilor de informare desfășurate, numărul participanților
		2) Implementarea unor programe informaționale, culturale și științifice despre daunele consumului de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope asupra persoanei și asupra întregii societăți	2011-2014	50,0 (anual)		Ministerul Sănătății; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Compania Națională de Asigurări în Medicină; Ministerul Culturii; IPNA Compania „Teleradio-Moldova”	ONG	Numărul și tipul campaniilor informaționale desfășurate, numărul participanților

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Evaluarea accesibilității, disponibilității și calității serviciilor medicale prestate și a nivelului de cunoștințe și de deprinderi practice ale furnizorilor de servicii medicale prin intermediul diferitelor chestionare și anchete	2011	91,0		Ministerul Sănătății; Biroul Național de Statistică		Raport de evaluare
		4) Evaluarea gradului de realizare a Programului național de profilaxie și control al infecției HIV/Sida și infecțiilor cu transmitere sexuală pe anii 2006-2010	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății	ONG	Raport de evaluare realizat și prezentat în cadrul ședinței Guvernului
55.	Diminuarea impedimentelor economico-financiare ale populației care se confruntă cu probleme de sănătate în vederea sporirii accesului la asigurarea obligatorie de asistență medicală	1) Elaborarea metodologiei de trecere treptată de la contribuția sub formă de sumă fixă la contribuția calculată sub forma de cotă procentuală raportată la venituri și de ajustare a mecanismului de plată per capita, în funcție de diferențele structurii demografice a populației și numărul de persoane înregistrate la medicul de familie	2011	2011 – 43,0		Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină		Metodologie elaborată

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Elaborarea și aplicarea metodelor de achitare diferențiată a primelor de asigurare pentru populația cu ocupație individuală din sectorul agrar	2011	2011 – 120,0		Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină		Metode elaborate și implementate
		3) Informarea adecvată a angajatorilor și angajaților din localitățile rurale în privința asigurărilor medicale obligatorii	2011-2014	300,0 (anual)		Compania Națională de Asigurări în Medicină		Numărul campaniilor de informare desfășurate, numărul de beneficiari
CAPITOLUL 9. Asigurarea dreptului la protecție socială								
56.	Eficientizarea sistemului de servicii sociale pentru toate categoriile de beneficiari	1) Elaborarea cadrului normativ pentru implementarea sistemului integrat de servicii de asistență socială	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Cadru normativ elaborat
		2) Elaborarea standardelor minime de calitate pentru serviciile de asistență socială adresate adulților	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Standarde elaborate
		3) Asigurarea unui venit lunar minim garantat familiilor defavorizate prin acordarea ajutorului social în baza evaluării venitului global mediu lunar al acestor familii	Permanent	2011- 435 528,0		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Autoritățile administrației publice locale		Numărul familiilor cu un venit lunar minim asigurat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
57.	Asigurarea dreptului la protecția socială a persoanelor asigurate	1) Perfecționarea cadrului legal pentru asigurarea funcționării eficiente a sistemului național de asigurări sociale de stat	2012-2013	În limita alocațiilor bugetare		Casa Națională de Asigurări Sociale; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Cadru normativ elaborat
		2) Elaborarea mecanismului privind asigurarea dependenței directe a mărimii prestațiilor de asigurări sociale cu contribuțiile achitate și stagiul de cotizare	2013	În limita alocațiilor bugetare		Casa Națională de Asigurări Sociale		Mecanism elaborat
58.	Reformarea sistemului de protecție socială a persoanelor cu dizabilități	1) Elaborarea proiectului de lege privind protecția socială a persoanelor cu dizabilități	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Proiect elaborat
		2) Elaborarea și aprobarea metodologiei privind determinarea dizabilității și a capacității de muncă	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății	ONG	Metodologie aprobată
		3) Implicarea asociațiilor persoanelor cu dizabilități la elaborarea politicii de stat în domeniul de referință	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul seminarelor și atelierelor de lucru organizate
		4) Organizarea Conferinței Internaționale „Colaborarea eficientă a societății civile și autorităților administrației publice centrale și locale în vederea soluționării problemelor de reabilitare socială a persoanelor cu dizabilități”	2011	450 ,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Autoritățile administrației publice locale		Conferință organizată

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		5) Organizarea Conferinței republicane „Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova”	2011	20,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Conferință organizată
		6) Lansarea în toate raioanele republicii a săptămânii „Toți diferiți, toți egali”	Decembrie, anual	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Culturii		Numărul acțiunilor realizate în perioada de referință, categoriile și numărul beneficiarilor
		7) Elaborarea și implementarea Recomandărilor privind utilizarea în mediul informațional public a limbajului mimico-gestual	2011 - 2012	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Coordonator al Audiovizualului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Recomandări elaborate și implementate
59.	Asigurarea drepturilor persoanelor la locuințe sociale	1) Elaborarea și promovarea Regulamentului cu privire la evidența, modul de repartizare și folosire a locuințelor sociale	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Construcției și Dezvoltării Regionale		Regulament elaborat și aprobat
		2) Elaborarea standardelor locuințelor sociale	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Construcției și Dezvoltării Regionale		Standarde elaborate
60.	Asigurarea unui cadru de garanții de securitate socială pentru lucrătorii	Negocierea proiectelor de acorduri bilaterale în domeniul securității sociale cu statele în care activează	2011 - 2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Acorduri negociate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	migranți, cetățeni ai Republicii Moldova	lucrătorii murganți, cetățeni ai Republicii Moldova						
CAPITOLUL 10. Asigurarea dreptului la un mediu sănătos								
61.	Asigurarea dreptului populației la apă potabilă calitativă	1) Inventarierea surselor de apă potabilă subterană și controlul calității acesteia	2011-2012	3 500,0		Ministerul Mediului		Raport anual de evaluare și reevaluare a rezervele de ape subterane
		2) Monitoringul apelor subterane în scopul protecției lor de poluare și epuizare, precum și utilizarea lor rațională	2011-2014	2 100,0		Ministerul Mediului		Raport anual de evaluare și reevaluare a rezervele de ape subterane
		3) Construcția și/sau reconstrucția sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare	2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului		Numărul lucrărilor efectuate
		4) Informarea populației privind măsurile de îmbunătățire a calității apei	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului; Autoritățile administrației publice locale		Numărul acțiunilor de informare desfășurate
62.	Modernizarea și eficientizarea sistemului național de monitoring privind starea și evoluția condițiilor hidrometeorologice, inclusiv a hazardurilor naturale	1) Elaborarea bazei regionale și naționale de date în scopul perfecționării sistemului de alertă și prognoză a hazardurilor naturale de origine hidrometeorologică	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului		Bază de date elaborată
		2) Implementarea metodelor noi de predicție de lungă durată a vremii și a fenomenelor hidrometeorologice periculoase. Îmbunătățirea	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului		Numărul metodelor implementate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		sistemului de avertizare în caz de manifestare a hazardurilor naturale						
63.	Realizarea Acordului de implementare între Guvernul Republicii Moldova și Organizația pentru Întreținere și Aprovizionare a Alianței Nord Atlantice privind distrugerea pesticidelor și produselor chimice periculoase în Republica Moldova	Managementul, depozitarea controlată și distrugerea deșeurilor de substanțe chimice periculoase	2011-2012	8 000,0	56 000,0	Ministerul Apărării; Ministerul Mediului; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; autoritățile administrației publice local		Cantitatea de deșeuri chimice toxice acumulată și păstrată în depozite sau distrusă
64.	Perfecționarea controlului de stat în domeniul protecției mediului și utilizării durabile a resurselor naturale	Crearea sistemului informațional automatizat de mediu	2011-2014		800,0	Ministerul Mediului; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor		Sistem informațional creat
65.	Programarea măsurilor destinate protecția mediului și asigurarea accesului la informația în domeniul mediului	Elaborarea Planului de acțiuni pentru implementarea Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului	2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului	ONG	Plan de acțiuni elaborat și aprobat

CAPITOLUL 11. Prevenirea și combaterea discriminării

1	2	3	4	5	6	7	8	9
66.	Promovarea unui cadru legal al bunelor practici nediscriminatorii	1) Evaluarea sectorială a legislației în vederea excluderii normelor discriminatorii	2012	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale		Studii sectoriale efectuate și după caz prezentarea propunerilor de amendare a cadrului normativ
		2) Elaborarea proiectului de Lege cu privire la prevenirea și combaterea discriminării	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Proiect de lege aprobat de Guvern și remis Parlamentului spre examinare
67.	Promovarea acțiunilor de informare și de sporire a conștientizării publice în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în scopul educării persoanelor în spiritul toleranței, bunăvoinței și respectului reciproc	1) Desfășurarea campaniilor naționale de popularizare a nediscriminării prin editarea de publicații în domeniu, organizarea de emisiuni tematice interactive la TV și radio etc.	Permanent	40,0 (anual)		Biroul Relații Interetnice; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul acțiunilor de informare în masă desfășurate
		2) Implementarea unui program de pregătire a judecătorilor, procurorilor, polițiștilor în vederea conștientizării importanței problemelor de discriminare, rasism și intoleranță	2011	300,0		Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul judecătorilor, procurorilor și polițiștilor instruiți
		3) Efectuarea unui studiu privind aplicarea discriminării și evaluarea practicilor de examinare a acestor cazuri cu elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației	2011 - 2012	230,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Justiției		Studiu efectuat, după caz elaborarea propunerilor de amendare a legislației
		4) Desfășurarea campaniilor naționale anti HIV/SIDA,	Permanent	2011 – 13 468,0		Ministerul Sănătății;		Numărul campaniilor de informare desfășurate.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		în vederea schimbării comportamentului în rândul adolescenților cu risc sporit de infectare HIV și pentru combaterea stigmei, discriminării și izolării copiilor afectați de HIV și familiilor lor				Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Indicatori ai percepției publice, ai incidenței HIV/SIDA în rândul adolescenților
68.	Eficientizarea cadrului legal în vederea asigurării egalității de gen	Evaluarea legislației privind egalitatea de gen	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Studiu efectuat și, după caz, elaborarea propunerilor de amendare a legislației
69.	Consolidarea mecanismului instituțional în domeniul egalității de gen	1) Examinarea modului de organizare și funcționare a Comisiei guvernamentale pentru asigurarea egalității între femei și bărbați	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Studiu efectuat și, după caz, elaborarea propunerilor
		2) Consolidarea capacităților unităților de gender în cadrul autorităților administrației publice locale	2011	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice locale		Numărul de specialiști instituiți la nivel local în cadrul organelor de asistență socială
70.	Promovarea drepturilor minorităților naționale	1) Organizarea meselor rotunde, conferințelor, dezbaterilor și altor activități pentru promovarea standardelor internaționale privind drepturile minorităților naționale, prevenirea discriminării pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, apartenență la	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice; Centrul pentru Drepturile Omului; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul activităților realizate, categoriile și numărul beneficiarilor

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		o minoritate națională						
		2) Promovarea dialogului intercultural, spiritului de toleranță prin organizarea manifestărilor etno-culturale (festivaluri, zilele limbii materne, zilele culturii etc.)	permanent	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul activităților realizate, categoriile și numărul beneficiarilor
		3) Elaborarea și editarea Ghidului privind drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale	2011	15,0		Biroul Relații Interetnice		Ghid elaborat
		4) Elaborarea Planului de acțiuni pentru susținerea romilor din Republica Moldova pe anii 2011-2014	2011	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice		Plan de acțiuni elaborat
CAPITOLUL 12. Asigurarea drepturilor copilului								
71.	Dezvoltarea sistemului de servicii sociale adresate copilului	Elaborarea regulamentelor - cadru de funcționare a serviciilor sociale prestate copiilor	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Regulamente elaborate și aprobate
72.	Asigurarea întreținerii eficiente a minorilor	Amendarea legislației în vederea revizuirii mecanismului de stabilire a pensiei de întreținere datorate de către părinte copilului	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Cadru legal amendat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
73.	Eliminarea abuzului față de copii	1) Implementarea programelor eficiente de sensibilizare a societății împotriva abuzului față de copii (inclusiv exploatarea sexuală, traficul de copii, aplicarea violenței fizice și psihice)	2011-2014		130,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Culturii; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul programelor implementate, numărul beneficiarilor
		2) Editarea și distribuirea materialelor informative privind prevenirea și combaterea abuzului față de copii	2011-2014		130,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul materialelor editate și distribuite
		3) Repatrierea, reintegrarea și protecția copiilor identificați fără însoțitori și copiilor aflați în dificultate peste hotarele republicii	permanent	500,0		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe și integrării Europene	ONG	Numărul copiilor repatriați anual și formele de protecție aplicate acestora

1	2	3	4	5	6	7	8	9
74.	Consolidarea metodelor de substituere a mediului familial	1) Difuzarea în mijloacele de informare în masă, inclusiv în programele televizate, a informației despre copiii aflați în dificultate și propuși spre adopție în vederea sporirii cazurilor de adopție națională	permanent	59,4 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului		Dinamica numărului copiilor adoptați în urma informației difuzate
		2) Elaborarea cadrului normativ necesar implementării Legii nr. 99 din 28 mai 2010 privind regimul juridic al adopției	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Cadru normativ elaborat
		3) Elaborarea și aprobarea procedurii de acreditare a organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale, lista serviciilor și activităților pe care acestea le pot desfășura	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Procedura de acreditare și lista serviciilor aprobate
75.	Consolidarea și dezvoltarea capacităților instituționale în vederea protecției drepturilor copilului	1) Elaborarea Regulamentului de activitate a autorităților tutelare din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul I și II	2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Regulament elaborat și aprobat
		2) Elaborarea și implementarea mecanismului de acreditare a prestatorilor de servicii sociale și inspecției calității serviciilor de asistență	2011-2012	222,6		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului;	ONG	Mecanism de acreditare elaborat și implementat, numărul prestatorilor de servicii acreditați

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		socială pentru copil și familie				Ministerul Educației; Ministerul Afacerilor Interne		
		3) Instruirea inițială și continuă a asistenților sociali comunitari și angajaților din cadrul serviciilor sociale în domeniul drepturilor copilului	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Afacerilor Interne; Autoritățile administrației publice locale		Numărul seminarelor realizate și al persoanelor instruite
		4) Implementarea metodologiilor operaționale de prevenire și combatere a abuzului și violenței față de copii	2011	148,2		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; autoritățile administrației publice locale		Numărul de cazuri identificate și asistate
		5) Verificarea modului de implementare a mecanismelor de interdicere a propagandei violenței, pornografiei prin intermediul programelor televizate și radio	2011	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Coordonator al Audiovizualului; Ministerul Culturii, Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului	ONG	Numărul încălcărilor depistate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		6) Crearea de către avocatul copilului a „Consiliului Copiilor” – forum de discuții pentru copii, în vederea mobilizării copiilor, părinților și comunității pentru asigurarea promovării și protecției drepturilor copiilor	2011-2012	400,0		Centrul pentru Drepturile Omului		„Consiliul Copiilor” creat, numărul beneficiarilor
		7) Organizarea în raioane a ședințelor periodice a Consiliului Copiilor, cu implicarea acestora în dezbateri în vederea creării oportunităților pentru dialog și implicare	2011-2013		1 400,0 (anual – 350,0)	Centrul pentru Drepturile Omului		Numărul ședințelor organizate, numărul beneficiarilor
		8) Organizarea Forumului Internațional al Ombudsmenilor pentru drepturile copilului în scopul schimbului de practici precum și promovării imaginii Republicii Moldova pe plan internațional în domeniul protecției drepturilor copilului	2013	300,0	300,0	Centrul pentru Drepturile Omului		Forum internațional organizat
		9) Editarea buletinului „Avocatul copilului” în vederea informării societății privind activitatea avocatului copilului	2011-2014		545,0	Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul buletinelor editate, tirajul

1	2	3	4	5	6	7	8	9
CAPITOLUL 13. Monitorizarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova								
76.	Crearea mecanismului național privind monitorizarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană	1) Crearea Comisiei guvernamentale responsabilă de monitorizarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană	2011	În limita alocațiilor bugetare		Cancelaria de Stat		Comisie creată
		2) Desemnarea în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale (din zonele limitrofe) a persoanelor responsabile pentru monitorizarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană, reieșind din competența de activitate	2011	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale (din zonele limitrofe)		Numărul persoanelor responsabile
		3) Elaborarea de către autoritățile administrației publice centrale și locale (din zonele limitrofe) a planurilor de acțiuni pentru monitorizarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale (din zonele limitrofe)		Planuri elaborate și implementate
		4) Colectarea de către autoritățile publice centrale și locale (din zonele limitrofe) a informațiilor privind gradul de respectare a drepturilor omului în regiunea transnistreană, reieșind din domeniul de activitate	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale (din zonele limitrofe)		Rapoarte întocmite în baza datelor colectate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		5) Sensibilizarea organismelor internaționale și misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova asupra cazurilor de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Cancelaria de Stat		Numărul cazurilor raportate
CAPITOLUL 14. În domeniul educației și informării cu privire la drepturile omului								
77.	Ridicarea nivelului de pregătire profesională, culturală, morală și disciplinară a cetățenilor în domeniul drepturilor omului	1) Elaborarea și implementarea unor programe speciale de instruire în domeniul drepturilor omului pentru funcționarii publici, sindicate, patronate, ziariști, medici etc.	2011-2014	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale; Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova	ONG	Numărul programelor implementate și a persoanelor instruite
		2) Formarea continuă a judecătorilor și procurorilor în domeniul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției		Numărul judecătorilor și procurorilor instruiți anual
		3) Desfășurarea unor campanii de informare și instruire a jurnaliștilor cu privire la modalitatea de difuzare a informației despre săvârșirea infracțiunilor și vinovăția persoanei, în vederea asigurării prezumției nevinovăției	2011-2012	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Justiției; Consiliul Coordonator al Audiovizualului	ONG	Numărul campaniilor de informare și instruire. Numărul jurnaliștilor instruiți
		4) Organizarea Conferinței internaționale în contextul	Martie 2011	În limita alocațiilor	600,0	Centrul pentru Drepturile Omului		Conferință desfășurată

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		împlinirii a 5 ani de la ratificarea Protocolului opțional la Convenția ONU împotriva torturii și a altor pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante		bugetare				
		5) Producerea unui film documentar cu genericul „Drepturile și libertățile fundamentale ale omului”	2013	800,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Culturii	ONG	Film produs și difuzat
		6) Instituirea în fiecare autoritate publică a decadei drepturilor omului	Anual, luna decembrie	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale		Raport privind activitățile desfășurate
78.	Studiul opiniilor privind respectarea drepturilor omului în Republica Moldova	Efectuarea unui studiu sociologic privind „Respectarea drepturilor omului în Republica Moldova”	2014	300,0		Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Studiu efectuat și determinarea acțiunilor care ar contribui la îmbunătățirea situației în domeniu
79.	Consolidarea politicilor regionale de protecție a drepturilor omului	Elaborarea și implementarea în toate unitățile administrativ-teritoriale de nivelul II a planurilor de acțiuni în domeniul protecției drepturilor omului	Anual	În limita mijloacelor bugetare locale		Autoritățile publice locale	ONG	Planuri de acțiuni elaborate. Gradul de implementare a acțiunilor preconizate.